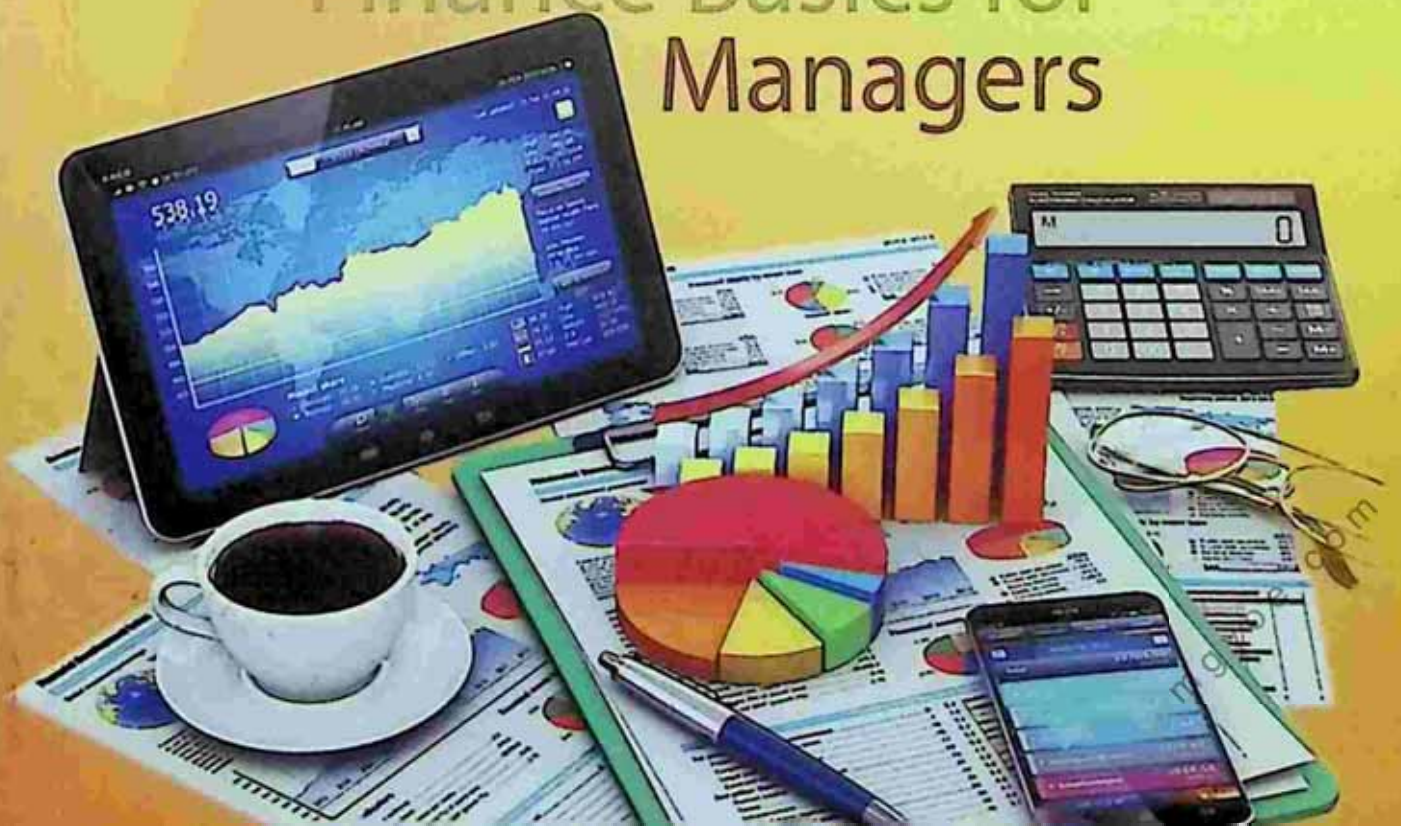

မန်နေဂျာများလက်စွဲ
အခြေခံ ဘဏ္ဍာရေးလမ်းညွှန်

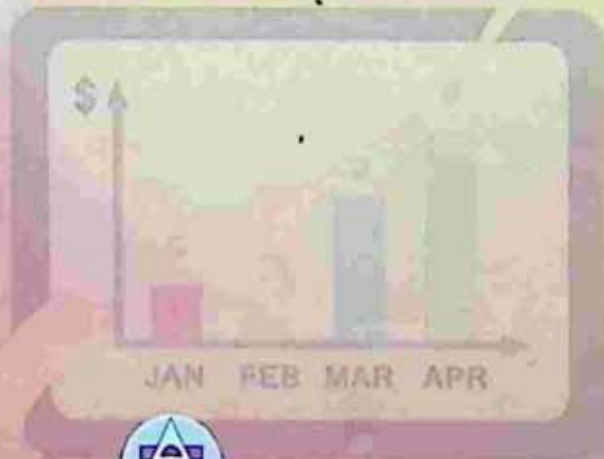
သက်ထွန်းဦး

HBR Guide to
Finance Basics for
Managers

ကုမ္ပဏီ၊ လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် ရေးဆွဲ အတည်ပြုထားပြီးသည့် စာရင်းများ၊ ဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံစာများကို ဖတ်ရှုပြီးလျှင် ကုမ္ပဏီ မန်နေဂျာများ၊ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ဝင်များ၊ စီမံခန့်ခွဲသူများအနေဖြင့် မိမိတို့ ကုမ္ပဏီ၏ အခြေအနေမှန်နှင့် ဦးတည်ရာလမ်းကြောင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် လိုအပ်သည့် မူဝါဒ များကိုလည်း ချမှတ်သင့် ချမှတ်ရပါမည်။ ဆက်လက်၍ အသုံး စရိတ်များ အတိုးအလျှော့ ပြုလုပ်ခြင်း၊ အရင်းအနှီးများကို ထိရောက် စွာ အသုံးချခြင်းများ ပြုလုပ်တန် ပြုလုပ်ရပါမည်။ ဤစာအုပ်မှာ အဆိုပါ လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမြင့်မားဆုံးသော ရလဒ်များ ထွက်ပေါ်လာစေရန် ရည်ရွယ် ရေးသားထားသည့် စာအုပ် တစ်အုပ် ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူ၏ အမှာစာ မှ

Myanmar Bank

- ယခုစာအုပ်ထဲတွင်တော့ ဘဏ္ဍာရေးပိုင်းဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်းနားလည်သည့် ဆရာများက သာမန်အားဖြင့် သတိမမူမိတတ်သော လေ့လာဆည်းပူးသင့်သည်များအတွက် ထောက်ပြရှင်းလင်းချက်များကို စာရှုသူတို့ စုစု စည်းစည်း ဖတ်ရှုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် လုပ်ငန်းကို အပေါ်စီးက ကြီးကြပ် စီမံရသူများအတွက် ဆိုလျှင် ပိုမို သင့်မြတ်လျော်ကန်မည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

စီးပွားအောင်ရန် လိုသည့်အခြေခံ မှ

- မြန်မာနိုင်ငံတွင် စတော့အိတ်ချိန်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဈေးကွက် ပီပြင်စွာ ပေါ်ထွန်းလာရေးမှာ Stakeholder များ အားလုံး၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟုသုတနှင့် အတွေးအမြင်များ ရေချိန်မြင့်လာရန် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ ဤဘာသာပြန်စာအုပ်သည် ဘဏ္ဍာရေးပညာကို လေ့လာနေသော ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ၊ လုပ်ငန်းခွင်ရှိ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ထမ်းများ၊ စီမံခန့်ခွဲသူများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များသာမက ပြင်ပ ပုဂ္ဂိုလ်များပါ ဖတ်ရှုသင့်သော စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေးအတိုင်ပင်ခံ ဦးသိန်းလွင်၏အမှာစာ မှ

□ Dell ၏ အောင်မြင်မှုမှတ်တမ်းကို ကြည့်ပါက လွန်စွာ မြန်ဆန်လှသည့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကွင်းဆက်နှင့် တပ်ဆင်ရေးစနစ် ရှိပြီး ဖောက်သည်တို့၏ လိုအပ်ချက်အတိုင်း အလျင်အမြန် ဖြည့်ဆည်းနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ Dell ၏ တပ်ဆင်ပြီး ကွန်ပျူတာများမှာ စင်ပေါ်တွင် ကြာရှည် ရှိမနေဘဲ ဖောက်သည်တို့ထံ ပို့ဆောင်မည့် ထရပ်ကားများပေါ်သို့ တိုက်ရိုက် ရောက်ရှိသွားလေ့ရှိသည်။ မန်နေဂျာတို့အတွက် တန်ဖိုးရှိသည့် သင်ခန်းစာမှာ လွန်စွာ ရိုးရှင်းပါသည်။ သင်၏လုပ်ငန်းကို ပုံဖော်ရာတွင် ကုန်လက်ကျန်ကို နည်းနိုင်သမျှ နည်းစေနိုင်သည့် ဗျူဟာကို ချမှတ်ပါ။

အဓိက ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ မှ

□ ဘဏ္ဍာရေး ကိန်းဂဏန်းများကို ခြေရာခံနိုင်ခြင်းဖြင့် မန်နေဂျာတစ်ယောက်သည် နည်းလမ်း သုံးသွယ်ဖြင့် တွေးခေါ်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ပထမဦးစွာ လုပ်ငန်းကြီး တစ်ခုလုံးကို ခြုံငုံ၍ စဉ်းစားတတ်လာမည် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအနေနှင့် ကိုယ့်လုပ်ငန်း ယူနစ်တစ်ခုနှင့် လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုလုံးကို ဆက်စပ် စဉ်းစားလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ တတိယအချက်မှာ ပြင်ပကမ္ဘာကြီးတွင် မည်သို့ ဖြစ်ပေါ်နေသည်၊ စီးပွားရေး နှေးကွေးနေသည် စသည့် မိမိကုမ္ပဏီနှင့် ဆက်နွှယ်ပတ်သက်သည်များကို စဉ်းစားလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အခြေခံဥပဒေများ မှ

□ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတိုင်းသည် ပြိုင်ဘက်များကို ထိခိုက်စေနိုင်သော ကြောင့် သင်၏ပြိုင်ဘက်များအကြောင်း ပိုမို သိရှိလေလေ သင်၏ လုပ်ငန်း ပိုမိုကောင်းမွန်လေလေ ဖြစ်သည်။ ဤအချက်သည် မူလ ဇာစ်မြစ်တော့ မဟုတ်ပါ။ ကုမ္ပဏီ အများစုသည် အချိန်နှင့် အရင်းအမြစ်များစွာ အသုံးပြုကာ ပြိုင်ဘက်ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ နောက်ထပ် အရွေ့တစ်ခုကို ခန့်မှန်းကြသည်။ သို့တိုင် ယင်းကုမ္ပဏီတို့ကို ပြိုင်ဘက်များက မကြာခဏ ကျော်တက်သွားလေ့ရှိပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများက မပြောသော အချက်များ မှ

မန်နေဂျာများလက်စွဲ
အခြေခံဘဏ္ဍာရေးလမ်းညွှန်

**HBR Guide to
Finance Basics for Managers**

သက်ထွန်းဦး

WISDOM HOUSE

📍 ၀၉-၂၅၄၁-၄၈၅၆၊ ၀၁-၉၅၄၅၀၃၆၊ ၀၉-၄၃၀-၄၁၈၇။
Wisdom House Publishing Facebook Page ကို
@wisdomhousepublishing ဖြင့် ရှာဖွေကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။
<https://www.facebook.com/wisdomhousepublishing/>

ပထမအကြိမ်
အုပ်ရေး
ထုတ်ဝေသူ

ဇွန်လ၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်။

၅၀၀

ဦးမောင်မောင်

Wisdom House စာအုပ်တိုက် (မြို့ - ၀၀၄၇၁)

အခန်း ၁၀၁၊ တိုက် ၁၁၉၁-၁၁၉၂။

လက်ဝဲမင်းဒင်လမ်း၊ မေတ္တာညွန့်ရပ်ကွက်၊

တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ

ဦးတင်အောင်ကျော်

စွယ်တော်ပုံနှိပ်တိုက် (မြို့ - ၀၀၄၁၁)။

အမှတ် (၁၄၇)၊ (၅၁) လမ်း (အထက်)။

ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း

ကိုကြီးဌေး

အတွင်းအပြင်အဆင်

H. Lwin

တန်ဖိုး

၈၀၀၀ ကျပ်

၃၃၀. ၁

သက်ထွန်းဦး
 မန်နေဂျာများလက်စွဲ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးလမ်းညွှန်/ သက်ထွန်းဦး-
 ရန်ကုန်၊ Wisdom House စာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၂၂။
 ၂၀၅- စာ၊ ၁၃ x ၂၀.၅ စင်တီ။
 (၁) မန်နေဂျာများလက်စွဲ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးလမ်းညွှန်

သက်ထွန်းဦး

အဖ ဦးသိမ်းမောင်၊ အမိ ဒေါ်လှလှတို့မှ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့၌ ကချင်ပြည်နယ် နမ္မတီးမြို့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် အခြေခံပညာ အထက်တန်း စာမေးပွဲကို နမ္မတီး အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်းမှ သင်္ချာ၊ အင်္ဂလိပ် ဂုဏ်ထူးတို့ဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၈၂ ခုနှစ်အထိ မြစ်ကြီးနား ဒေသကောလိပ်၊ ၁၉၈၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၄ ခုနှစ်အထိ ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်တို့သို့ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး စီးပွားရေးပညာဘွဲ့ (စာရင်းအင်း) ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ် (ရန်ကုန်) မှ ကွန်ပျူတာသိပ္ပံ ဒီပလိုမာဘွဲ့၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်မှ ဖွံ့ဖြိုးမှုပညာ မဟာဘွဲ့ ရရှိသည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ချင်းပြည်နယ် စာရင်းရုံး (ဟားခါးမြို့) ၌ စာရင်းစစ်၊ ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန (ရုံးချုပ်) ၌ ဒုတိယစီမံကိန်းမှူး၊ ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ် လက်ထောက်မန်နေဂျာ၊ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် မန်နေဂျာ ရာထူးတာဝန်တို့ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အထိ Myanmar Securities Exchange Centre (MSEC) တွင် Deputy Director အဆင့်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှ စတင်၍ ရန်ကုန်စတော့အိတ်ချိန်း၌ Executive Senior Manager အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ဗဟိုဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ် အခြေခံ ပြည်သူ့ရေးရာဝန်ထမ်းလောင်းသင်တန်း (၁၉၈၅-၉၇)၊ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနမှ ဖွင့်လှစ်သည့် စီမံကိန်း ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်း (၁/၈၉)၊ ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ် လက်ထောက်မန်နေဂျာများ ဘဏ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာသင်တန်း (၂/၉၂) တို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊

မန်နေဂျာများလက်စွဲ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးလမ်းညွှန်

တရုတ်၊ ဟောင်ကောင်၊ ထိုင်း၊ စင်ကာပူ၊ မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဝိယက်နမ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတို့သို့ စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက် ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေးဂျာနယ်၊ မြန်မာ့ဓနမဂ္ဂဇင်း၊ B2B မဂ္ဂဇင်း၊ စီးပွား ကူးသန်းဂျာနယ်၊ Voice ဂျာနယ်၊ Eco Vision ဂျာနယ်၊ The Trade Times ဂျာနယ်၊ ရွှေပြည်တန်ဂျာနယ်၊ စံတော်ချိန်နေ့စဉ် စသည်တို့တွင် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးပေါင်း များစွာ ရေးသားခဲ့သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ‘စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက် အခင်းအကျင်း’၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ‘ငွေကြေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလမ်းညွှန်’၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ‘အများပိုင် ကုမ္ပဏီများ၊ စတော့အိတ်ချိန်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဈေးကွက်’၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ‘မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆန်းစစ်ချက် (ဘာသာပြန်)’ နှင့် ‘စတော့ဈေးကွက် ရောင်းဝယ်ရေး နည်းဗျူဟာများ’၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ‘ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း’၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ‘ခေတ်သစ် စတော့ဈေးကွက် နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပုံစံများ’ စာအုပ်တို့ ပြုစု ရေးသားခဲ့ပြီး Wisdom House စာပေတိုက်က ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ‘စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက် အခင်းအကျင်း’ စာအုပ် ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ‘အများပိုင် ကုမ္ပဏီများ၊ စတော့အိတ်ချိန်း နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဈေးကွက်’ စာအုပ်ဖြင့်လည်းကောင်း ထွန်းဖောင်ဒေးရှင်း စာပေဆု (စီးပွားရေးဘာသာရပ်) များ ချီးမြှင့်ခံခဲ့ရသည်။

မာတိကာ

- ◆ စီးပွားအောင်ရန် လိုသည့်အခြေခံ က
- ◆ စာရေးသူ၏ အမှာစာ ဃ
- ◆ ဘဏ္ဍာရေးအတိုင်ပင်ခံ ဦးသိန်းလွင်၏ အမှာစာ ဆ
- ၁။ ဘဏ္ဍာရေးအခြေခံများ ၁
  - (က) မကြောက်ပါနှင့် ၁
  - (ခ) ဘဏ္ဍာရေးဉာဏ်စမ်းပုစ္ဆာများ ၆
  - (ဂ) အဓိက ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ ၁၂
  - (ဃ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အခြေခံဥပဒေသများ ၄၅
- ၂။ မှန်ကန်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်းနှင့် ၅၄
  - ကိန်းဂဏန်းများကို ရွှေ့ခြင်း ၅၄
  - (က) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို အသုံးပြုကာ ၅၇
ကုမ္ပဏီ၏ဘဏ္ဍာရေး ခိုင်မာမှုကို တိုင်းတာခြင်း
  - (ခ) သင်၏လုပ်ငန်းကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ၇၅
အမြတ်ငွေ တိုးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ပါ
  - (ဂ) ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများဖြင့် သင်၏လုပ်ငန်းများ ၇၅
တိုးတက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပါ
  - (ဃ) အမြတ်နှင့် ငွေသား (သင် နှစ်ခုစလုံး လိုအပ်သည်) ၉၄
  - (င) ငွေသားက အဘယ်ကြောင့် အရေးပါသနည်း ၁၀၈
  - (စ) သင်၏ လက်ကျန်ရှင်းတမ်း မောင်းတံများ ၁၁၃

(ဆ) သင်၏ လှည့်လည်ရင်းနှီးငွေ မော်ဒယ်က ဘာ ဖြစ်ပါသလဲ (လက်တွေ့လေ့လာချက်)	၁၂၃
(ဇ) ROI ဘာသာရပ်အကြောင်း ပြောဆိုနိုင်ရန် လေ့လာသင်ယူပါ	၁၃၃
(ဈ) စီမံခန့်ခွဲမှုဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် လက်တွေ့နည်းလမ်းများ	၁၄၂
၃။ ဘဏ္ဍာရေး ကိန်းဂဏန်းများ၏ အကန့်အသတ်များ	၁၅၇
(က) ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများက မပြောသောအချက်များ	၁၅၉
(ဂ) ဘဏ္ဍာရေးဉာဏ်စမ်း ပုစ္ဆာများနှင့် အဖြေများ	၁၇၅
◆ နောက်ဆက်တွဲ (က) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ	၁၈၄

စီးပွားအောင်ရန် လိုသည့်အခြေခံ (စီစဉ်သူ၏ အမှာစကား)

ဆရာသက်ထွန်းဦးက မန်နေဂျာများ သိသင့်သိထိုက်သော ဟားဗတ် ဘီဇနက် ရီပျူ့က စီစဉ်ထုတ်ဝေသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာအုပ်တစ်အုပ်ကို သူ ဘာသာ ပြန်နေကြောင်း ကျွန်တော့်ကို ပြောခဲ့သည်မှာ အတန်ကြာပြီ။ သူ ပြန်ဆို ပြီးစီး၍ စာမူ ပေးလာတော့ ဇယားများပါ ပါဝင်နေ၍ အတော်ကလေး ပြင်ဆင်တည်း ဖြတ် 'လေးအောက်ဒီဇိုင်း (layout design)' ချပြီးခါမှ ကျွန်တော် ဖတ်ကြည့် သည်။ သင်္ကြန်ကာလတွင် သည်စာအုပ်ကို စဖတ်လိုက်သည်နှင့် စိတ်ဝင် စားသွားသည်။ သို့သော် ဝေါဟာရများကြောင့် ဖတ်ရ အတော် မလွယ်။ သူ terms များပါ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်အောင် လေ့လာပြီး ဆက်ဖတ်ကြည့်တော့ စီးပွား ရေးလုပ်ငန်းကို ဦးဆောင်ကဏ္ဍက တာဝန်ယူနေရသူတို့ မဖတ်မဖြစ် ဖတ်သင့် နေကြောင်း တွေ့ရပါတော့သည်။

သည်နေရာတွင် ကျွန်တော့်ကိုယ်တွေ့နှင့် ယှဉ်၍ ပြောခွင့်ပြုစေချင်ပါ သည်။ ကျွန်တော်သည် လွန်ခဲ့သော ၁၆ နှစ်လောက်က စ၍ ထုတ်ဝေရေး လုပ်ငန်းလေးတစ်ခုကို တစ်နိုင်တစ်ပိုင် စလုပ်ခဲ့သည်။ ပထမတစ်အုပ်လောက် အတွက်သာ အရင်းအနှီး ရှိသော လုပ်ငန်းကလေးတစ်ခုအနေနှင့် စတင်ခဲ့ ခြင်း ဖြစ်သည်။ ငွေကြေး စီမံခန့်ခွဲမှုအပိုင်းတွင်ရော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပိုင်းတွင်ပါ ဘာ ပညာမျှ မတတ်ပါ။ ကိုယ့်ဝမ်းတွင်းပါဉာဏ်ဖြင့်သာ တတ်သမျှမှတ်သမျှ လုပ်ရင်း အမှန်များရော အမှားများပါ အမြောက်အမြား ကြုံခဲ့ပြီးမှ သည် ကောင်းမွေ့ဆိုးမွေ့တို့ကို ခံစားခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့ကဲ့သို့ အသေးစား

လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့်စာလျှင် အချို့သော အတွက်အချက်အမှား၊ ဆုံးဖြတ်ချက် အမှားများကို ပြန်တွေးကြည့်လျှင် ဝန်နှင့်အား မမျှသည့်ပမာ ခံစားနေရသည်။ ယခုစာအုပ်ကို ဖတ်တော့မှပင် Finance ဆိုတာ ဘာပါလိမ့်ဟု ကျွန်တော် လေ့လာကြည့်မိသလို ပြောကြည့်ပါမည်။

Finance ဆိုသည်ကို မြန်မာဘာသာဖြင့် 'ဘဏ္ဍာရေး'ဟုပင် ပြောကြ သည်။ ပညာရပ်ပိုင်းအရ ဆိုလျှင်တော့ ငွေကြေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို စီမံခန့် ခွဲခြင်း၊ ဖန်တီးခြင်းတို့အတွက် လေ့လာသော ပညာရပ်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုသော် လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ၊ ကုမ္ပဏီအနေဖြင့်ဖြစ်စေ ငွေကြေး (အရင်းအနှီး) ကို ရယူခြင်း၊ ထို့နောက်မှ ယင်းငွေကို မည်သို့မည်ပုံ သုံးစွဲ မည် သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည် ဆိုသည်မှာ ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုပင် ဖြစ် သည်။ သည်တော့ လူတစ်ဦးချင်း ဆိုလျှင် personal finance ၊ ကုမ္ပဏီများ အတွက် ဆိုလျှင် corporate finance ၊ အစိုးရ ဆိုလျှင် ပြည့်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ ဖြစ်၍ public finance ဟု ခွဲခြား မှတ်သားရသည်။

ယခုစာအုပ်တွင် အထက်ပါ ၃ မျိုးအနက် public finance အပိုင်းက လွဲ၍ ကျန်အပိုင်း ၂ ပိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။ တစ်ဦးချင်းပင် ဖြစ်စေ၊ အစုအဖွဲ့ပေါင်းစည်းမှု ကုမ္ပဏီအနေဖြင့်ဖြစ်စေ စီးပွားရေး လုပ်ကြရာ တွင် ငွေရင်းငွေနှီး စုဆောင်းမှုမှ စတင်ပါသည်။ သည်ငွေဖြင့် ကုန်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုကို ထုတ်လုပ် ရောင်းဝယ်၍ စီးပွားရှာကြရာ၌ ငွေ ခွဲဝေ သုံးစွဲကြရသည်၊ ပြန်ရအောင် ရှာရသည်။ သည်ကဲ့သို့ လုပ်ရတိုင်း ထိပ် ပိုင်း စီမံခန့်ခွဲသူများက စကာ ငွေကြေးအရင်းအမြစ်ကို စီမံ ခန့်ခွဲကြသူများ မည်သည်တို့ကို ရှောင်သင့် ဆောင်သင့်သနည်း ဆိုသည်မှာ ဆွေးနွေးစရာ အတော် များပါလိမ့်မည်။

ယခုစာအုပ်ထဲတွင်တော့ ဘဏ္ဍာရေးပိုင်းဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်းနားလည် သည့် ဆရာများက သာမန်အားဖြင့် သတိမမူမိတတ်သော လေ့လာ ဆည်းပူး သင့်သည်များကို ထောက်ပြရေးသားထားချက်များကို စာရှုသူတို့ စုစုစည်းစည်း ဖတ်ရှုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် လုပ်ငန်းကို အပေါ်စီးက ကြီးကြပ် စီမံရသူများအတွက် ဆိုလျှင် ပိုမို သင့်မြတ်လျော်ကန်မည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ရသော ကျွန်တော်ကမူ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း အသေး ကလေးပင် လုပ်နေရသော်လည်း နားမလည်ခဲ့သော မိမိအမှားများကို တစ်စုံစီမံ တွေး တရေးရေး ပေါ်လာစေသဖြင့် ဘာသာပြန်ဆိုသူ ဆရာသက်ထွန်းဦးနှင့်

ဤစာအုပ်ကို တည်းဖြတ်၊ အမှာစာ ရေးပေးသော ဘဏ္ဍာရေးအတိုင်ပင်ခံ
 ဆရာ ဦးသိန်းလွင်တို့ကို အထူးပင် ကျေးဇူးတင်မိပါသည်။ အထက်တွင် ဆိုခဲ့
 သည့်အတိုင်း ဘဏ္ဍာရေး အခြေခံပညာနှင့် ဝေးသော ကျွန်တော့်အဖို့ ခက်ခဲ
 နက်နဲသော ပညာရပ် ဟူသည် အလွယ်ဖြင့် ရရှိထုံးစံမရှိ ဆိုသော စကားနှင့်
 အညီ ဖတ်ရှုသူဘက်က ဖတ်လိုက်တွေးလိုက်ရေးချလိုက် လုပ်ငန်းစဉ်ကလေး
 ကို မိမိကိုယ်ကို အားပြု ခရီးဆက်ဖို့ လိုပါလိမ့်ဦးမည်။

မည်သို့ပင် ဆိုစေ၊ စီးပွားအောင်ရန် လွန်စွာ အရေးကြီးသော အုတ်မြစ်
 ဖြစ်သည့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေခံပညာတစ်ရပ်ကိုတော့ ဤစာအုပ်ဖြင့် မြည်းစမ်း
 ခွင့် ရခဲ့သည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါ၏။

ကြည်ရွန်း

၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မေလ ၉ ရက်။

စာရေးသူ၏ အမှာစာ

ကျွန်တော်၏ အဋ္ဌမမြောက်စာအုပ် ထွက်ရှိလာခြင်းအတွက် များစွာ ဝမ်းမြောက်မိပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် တစ်အုပ် ထွက်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် စာအုပ် ထပ်မံ မထွက်ဖြစ်ပါ။ ကိုဗစ်ဒုတိယလှိုင်း စတင်ချိန်မှစ၍ သုတ၊ ရသ စာအုပ်အတော်များများ ဖတ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး Harvard Business Review က ထုတ်ဝေသည့် Finance Basics for Manager စာအုပ်လည်း တစ်အုပ် အပါအဝင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံတွင် စာရင်းကိုင်၊ စာရင်းရေးသားနည်းစာအုပ်များ အတော်အသင့် ထွက်ရှိသော်လည်း ဘဏ္ဍာရေး ဗဟုသုတများ အခြေခံသည့် စာအုပ် များစွာ ထွက်ရှိခြင်း မရှိသည့်အတွက် ဤစာအုပ်ကို ဘာသာပြန်လျှင် ဘဏ္ဍာရေးလောကအတွက် အထောက်အပံ့တစ်ခု ဖြစ်မည်ဟု စိတ်ကူးရမိပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အောက်တိုဘာလတွင် စတင် ရေးသား၍ ၂၀၂၁ ခု အောက်တိုဘာလတွင် ရေးသား ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။ ကိုဗစ် ဒုတိယလှိုင်းတွင် စတင်၍ တတိယလှိုင်းတွင် ပြီးစီးခဲ့သည့် အမှတ်တရစာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်သည် စာရင်းကိုင်၊ စာရင်း ရေးသားနည်းစာအုပ် မဟုတ်ကြောင်း ကြိုတင် အစီရင်ခံအပ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီ၊ လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် ရေးဆွဲ အတည်ပြုထားပြီးသည့် စာရင်းများ၊ ဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံစာများကို ဖတ်ရှုပြီးလျှင် ကုမ္ပဏီမန်နေဂျာများ၊ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ဝင်များနှင့် စီမံခန့်ခွဲသူများအနေနှင့် မိမိတို့ကုမ္ပဏီ၏ အခြေ

အနေမှန်နှင့် မိမိတို့ကုမ္ပဏီ၏ ဦးတည်ရာ လမ်းကြောင်းကို ပြန်လည် သုံးသပ် နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် လိုအပ်သည့် မူဝါဒများကိုလည်း ချမှတ်သင့် ချမှတ်ရပါမည်။ ဆက်လက်၍ အသုံးစရိတ်များ အတိုးအလျှော့ ပြုလုပ်ခြင်း၊ အရင်းအနှီးများကို ထိရောက်စွာ အသုံးချခြင်းများ ပြုလုပ်တန် ပြုလုပ်ရပါမည်။ ဤစာအုပ်မှာ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမြင့်မားဆုံးသော ရလဒ်များ ထွက်ပေါ်လာစေရန် ရည်ရွယ် ရေးသားထားသည့် စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင် အခန်း ၃ ခန်း ပါရှိပြီး ပထမအခန်းတွင် ဘဏ္ဍာရေး ဉာဏ်စမ်းပုစ္ဆာများ၊ ဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများအကြောင်းကို ရှင်းလင်းတင်ပြထား ပါသည်။ ဒုတိယအခန်းတွင် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ကြည့်ရှုကာ မိမိကုမ္ပဏီ ၏ ခိုင်မာမှုကို တိုင်းတာခြင်း၊ အရေးပါသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အချိုးအစား များ၊ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိရေး ကွင်းဆက်များအကြောင်း၊ ကမ္ဘာကျော် ကုမ္ပဏီတချို့ တွေ့ကြုံခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံများ၊ ငွေသားကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုပုံများ၊ ကောင်းမွန်သော ဘဏ္ဍာရေးမော်ဒယ် တည်ဆောက်ပုံများကို တင်ပြထားပါ သည်။ တတိယအခန်းတွင် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများက မပြောသော အချက် များ၊ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း၏အလွန်တွင် လေ့လာရမည့်အချက်များ၊ ဘဏ္ဍာ ရေးဉာဏ်စမ်းပုစ္ဆာများ၏အဖြေများကို တင်ပြထားပါသည်။

ဤစာအုပ်၏ထူးခြားချက်မှာ ဘဏ္ဍာရေးကျွမ်းကျင်သော စာရေးဆရာ ပေါင်း များစွာက ရှုထောင့်ပေါင်းစုံမှ ရေးသား တင်ပြထားသည့်အတွက် ဗဟု သုတ မျိုးစုံကို တစ်ထိုင်တည်း ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ စာအုပ် ဖတ်ရှုလေ့လာရလွယ်ကူစေရန်အတွက် ဤစာအုပ်၏ နောက်ဆုံးအပိုင်းတွင် ဘဏ္ဍာရေးဝေါဟာရများကို ထည့်သွင်းထားပါသည်။ ဤဝေါဟာရ အနက်ဖွင့် များကို စာရေးသူလက်ဝယ်ရှိ စာအုပ်များမှ ဝေါဟာရများနှင့် အတတ်နိုင်ဆုံး ညှိနှိုင်း ရေးသားထားသော်လည်း ကွဲလွဲမှုများ ရှိနိုင်ကြောင်း သိစေအပ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင် ဘဏ္ဍာရေးဌာနနှင့် ဆက်နွယ်သူများသာမက ဆက်နွယ် ခြင်း မရှိသူများအတွက်ပါ သိသင့်သိထိုက်သည့် အချက်များကို ထည့်သွင်း ရေးသားထားပါသည်။ ဤစာမူကို ကျွန်တော်နှင့် စီးပွားရေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းတက်ဖော်လည်း ဖြစ်၊ လက်မှတ်ရ ပြည်သူ့စာရင်းကိုင် (CPA) လည်း ဖြစ်သူ ဆရာဦးသိန်းလွင်ကို တည်းဖြတ်ပေးရန် အကူအညီတောင်းခံခဲ့ပါသည်။ ဆရာဦးသိန်းလွင်သည် ထိပ်တန်း ကုမ္ပဏီကြီးတချို့တွင် CEO/CFO တာဝန်များ

ယူခဲ့သူလည်း ဖြစ်ပြီး လက်ရှိတွင်လည်း ဘဏ္ဍာရေးအတိုင်ပင်ခံအဖြစ်ပါ ဆောင်ရွက်နေသူ ဖြစ်၍ ဤစာအုပ်ကို တည်းဖြတ်ရာတွင် သင့်မြတ်လျော်ကန်သော အကြံဉာဏ်များ ပေးနိုင်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်တွင် ကျွန်တော်၏ တင်ပြချက်များ ရှင်းလင်းပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုပါလျှင် ဆရာ၏ တည်းဖြတ်မှုကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ဤစာအုပ်ပါ တင်ပြရေးသားချက်များတွင် ချို့ယွင်းအားနည်းချက်များ ပါဝင်ပါလျှင်မူ ကျွန်တော် တစ်ဦးတည်း၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ပါကြောင်း ကြိုတင် ဝန်ခံအပ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေပေးသော Wisdom House စာပေတိုက်ပိုင်ရှင် ဆရာကြည်ရွန်း၊ ဒီဇိုင်းအပြင်အဆင် ကိုကြီးဌေး၊ စကားလုံးအပြင်အဆင် ဆရာအေးကျော်မင်းနှင့် Wisdom House ဝိုင်းတော်သားများ၊ စာမူ တည်းဖြတ်ပေးသူ ဆရာ ဦးသိန်းလွင် အပါအဝင် ကျေးဇူးတင်ထိုက်သူ အားလုံးကို အထူးကျေးဇူးတင်ပါသည်။

သက်ထွန်းဦး

ဘဏ္ဍာရေးအတိုင်ပင်ခံ ဦးသိန်းလွင်၏ အမှာစာ

ဤစာအုပ်မှာ ဟားဗတ် စီးပွားရေးစာစဉ်မှ HBR Guide to Finance Managers စာအုပ်ကို ဆရာသက်ထွန်းဦး ဘာသာပြန်ထားသည့် စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်တွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံ တွက်ချက်မှုများ၊ ဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများကို မျှဝေထားပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် လုပ်ကိုင်နေသော စီမံခန့်ခွဲသူ မန်နေဂျာများ (ဘဏ္ဍာရေးဌာန မန်နေဂျာ မဟုတ်သောသူများ အပါအဝင်) အနေဖြင့် ဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများကို ဖတ်ရှုနားလည်ရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ အခြေအနေကို တိုင်းတာသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်းနှင့် အချိုးများကို သိရှိနားလည်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့မှသာ လုပ်ငန်းပိုမို တိုးတက် ကောင်းမွန်စေရေးနှင့် လုပ်ငန်းဌာနအချင်းချင်း ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ကူးလူး ဆက်သွယ်ခြင်းတို့ကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ရန် အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။

လုပ်ငန်းခွင် ပြင်ပမှသူများပင်လျှင် ဘဏ္ဍာရေးအခြေခံများကို သိရှိ နားလည်ထားပါက မိမိ၏ပိုင်ဆိုင်မှုများ၊ ငွေကြေးများကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးချနိုင်ခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲတတ်ခြင်း၊ အကျိုးရှိမည့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံရန် အခွင့်အလမ်းများကို ရွေးချယ်တတ်ခြင်း၊ စတော့ရှယ်ယာ ဈေးကွက်တွင် ရှယ်ယာများ ရောင်းချလျက်ရှိသော ကုမ္ပဏီများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းကို ဖတ်ရှု၍ အဆိုပါကုမ္ပဏီများ၏ အလားအလာကို မှန်းဆ၍ စတော့ရှယ်ယာ ဝယ်သင့် မဝယ်သင့်

တွက်ဆနိုင်ခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဤ စာအုပ်တွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်းများအပြင် ကိန်းဂဏန်းများက မပြောသော လုပ်ငန်းအခြေအနေများကိုပါ ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် လိုအပ် ပုံများ၊ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည် တိုင်းတာရာတွင် သတိပြု ရှောင်ရှားရမည့် အချက်များကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများရှိ ဘဏ္ဍာ ရေးကိန်းဂဏန်းများကို စာဖတ်သူများ ပိုမို နားလည်စေရန် လက်တွေ့ ဖြစ် ရပ်များကို နမူနာပြု ရှင်းပြသော ဆောင်းပါးများလည်း ထည့်သွင်း ဖော်ပြ ထားပါသည်။

စာရေးဆရာ (ဦး) သက်ထွန်းဦးသည် ရန်ကုန်စတော့အိတ်ချိန်းတွင် စတင် တည်ထောင်သည်မှစ၍ ယနေ့အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိပြီး ရန်ကုန်စတော့အိတ်ချိန်း အကောင်အထည်ဖော်မှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အဓိက ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး ဦးသက်ထွန်းဦးနှင့် ရန်ကုန် စတော့အိတ်ချိန်းကို အတူ တွဲမြင်ရလောက်အောင် စတော့အိတ်ချိန်းနှင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ပညာပေးဟောပြောပွဲများ၊ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းများတွင် ပါဝင် ဖြေကြားခြင်း၊ ပညာပေးဆောင်းပါးများ ရေးသားခြင်း၊ စာအုပ်များ ထုတ်ဝေ ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ယခုတိုင် အဆိုပါလုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်၍ တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စတော့အိတ်ချိန်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဈေးကွက် ပီပြင်စွာ ပေါ်ထွန်းလာရေးမှာ Stakeholder များ အားလုံး၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟု သုတနှင့် အတွေးအမြင်များ ရေချိန်မြင့်လာရန် အလွန် အရေးကြီးပါသည်။ ဤဘာသာပြန်စာအုပ်သည် ဘဏ္ဍာရေးပညာကို လေ့လာနေသော ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ၊ လုပ်ငန်းခွင်ရှိ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ထမ်းများ၊ စီမံခန့်ခွဲသူများ၊ စီးပွား ရေးလုပ်ငန်းရှင်များသာမက ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်များပါ ဖတ်ရှုသင့်သော စာအုပ် ကောင်းတစ်အုပ် ဖြစ်ပါသည်။

သိန်းလွင် (B.Com, CPA, FMVA)
 Founder & CEO, Value Growth Consulting Ltd.

(၁)

ဘဏ္ဍာရေးအခြေခံများ

မကြောက်ပါနှင့်

“ကုမ္ပဏီက ဝယ်ယူခဲ့ Software ရဲ့ ROI က ဘယ်လောက် ရှိပါသလဲ”

“CFO က အမြတ်များ ရှိနေသော်လည်း ငွေကျပ်နေသည်ဟု ပြောသည်။ လူတိုင်းက ငွေကို ထိန်းသိမ်းရန် လိုအပ်သည်”

“ကိန်းဂဏန်းများကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် သင်၏ အရောင်း ကိုယ်စားလှယ်များသည် အရောင်း ဝင်ငွေအတွက်သာ ကြည့်ပြီး အကြမ်းအမြတ်ကို စွန့်လွှတ်လိုက်ပုံရသည်။ သင် သူတို့ကို ဤ အကြောင်း ပြောဖူးပါသလား”

၁။ Return on Investment

၂။ Chief Finance Officer

“ကျွန်ုပ်တို့ ကုမ္ပဏီတွင် စုပုံ ကုန်လက်ကျန်များ တရိပ်ရိပ် မြင့် တက်နေသည်။ ယင်းကို ကျဆင်းစေရန် မည်သို့ ဆောင်ရွက်ကြ မည်နည်း”

“ ငါတို့၏လုပ်ငန်းအတွက် စိတ်ပူနေရပါသည်။ လက်ရှိ ဘဏ္ဍာ ရေး အနေအထားအရ ကုမ္ပဏီသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အနာဂတ်အတွက် ယခင်လောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမပြုရန် အကြံပြုထားသည်”

ကော်ပိုရိတ် မန်နေဂျာများအနေနှင့် အထက်ဖော်ပြပါ ထင်မြင် ချက်များ၊ မေးခွန်းများကို မကြာခဏ ကြားနေရမည် ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သင်၏ အကြီးအကဲထံမှလည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာရေး ဒါရိုက်တာထံမှလည်းကောင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် အချင်းချင်းထံမှလည်းကောင်း ကြားနေရမည် ဖြစ်သည်။ မည်သူ့ထံမှ ကြားရသည်ဖြစ်စေ တူညီသည့်တစ်ချက်မှာ အားလုံးက သင့်အား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံများကို သိရှိထားပြီးဟု မှတ်ယူထားခြင်းပင်။ အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ်များက သင်သည် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို ကောင်း မွန်စွာ ဖတ်ရှုတတ်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရေးအတွက် အခြေ ခံ ဘဏ္ဍာရေး တွက်ချက်မှုပညာများကို တတ်ကျွမ်းသည်ဟု ယူဆ ထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

သို့သော် သင့်အနေနှင့် ဝင်ငွေအသုံးစရိတ်စာရင်းနှင့် လက်ကျန် ရှင်းတမ်း၊ အမြတ်ငွေနှင့် ငွေသား စီးဆင်းမှုတို့၏ ကွဲပြားခြားနားမှုကို အသေအချာ မသိပါက ရလဒ်က မည်သို့ ဖြစ်မည်နည်း။ အကယ်၍ ကုန်လက်ကျန် ထားရှိသော နေ့များ သို့မဟုတ် လက်ကျန်များကို ရောင်းထုတ်ရန် ကြာမည့်နေ့ သို့မဟုတ် အဆိုပါ ကိန်းများကို အခြေ ခံ၍ ရလဒ်များ ကောင်းမွန်အောင် မလုပ်တတ်လျှင် မည်သို့ ဖြစ်မည် နည်း။ တစ်ဦးတစ်ယောက်က သင့်ကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပေါ် ပြန်ရ ချက် [Return on Investment (ROI)] တွက်ခိုင်း၍ မည်သည့် နေရာ က စတင်ရမည်ကို မသိရှိပါက သင် မည်သို့ ဖြစ်မည်နည်း။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အားမငယ်ပါနှင့်။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းဆရာများ ဖြစ်သည့် Karen Ber-
man နှင့် Joe Knight တို့ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် ‘သင်၏
လူများ ဘဏ္ဍာရေးပညာ တတ်ကျွမ်းပါ၏လော’ ဟူသည့် စာတမ်း
တွင် ရေးသား ဖော်ပြချက်များအရ အမေရိကန် မန်နေဂျာများသို့
ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဉာဏ်စမ်းမေးခွန်း ၂၁ ခုကို မေးမြန်းခဲ့ရာတွင်
စုစုပေါင်း ပျမ်းမျှအမှတ်မှာ ၃၈ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိပြီး သာမန် စာသင်
ခန်းများ၏ အောင်မှတ်ထက်ပင် နည်းနေကြောင်း သိရှိရသည်။ (ဤ
စာကို ဖတ်ပြီးနောက် သင်လည်း အဆိုပါ မေးခွန်းတချို့ကို ဖြေဆိုရန်
အခွင့်အရေး ရရှိပါမည်။)

အဆိုပါ ဉာဏ်စမ်းမေးခွန်း ဖြေဆိုခဲ့ကြသူ မန်နေဂျာများမှာ
Fortune 500 အုပ်စုတွင် ပါဝင်သည့် စူပါစတား ဒါရိုက်တာများ၏
ပျမ်းမျှအမှတ်ထက် သာလွန်ပါသည်။ အဆိုပါ ဒါရိုက်တာများကို
ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဉာဏ်စမ်းမေးခွန်းများကို မေးမြန်းခဲ့ရာတွင် ပျမ်းမျှ
အမှတ်မှာ ၃၂ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိခဲ့ပါသည်။

သို့ရာတွင် အများကြီး တုန်လှုပ် ခံစားမသွားရဖို့ အခြားသော
နည်းလမ်း ရှိပါသည်။ သင့်အနေနှင့် ဤကိစ္စကို လွယ်ကူစွာပင် ကု
စားနိုင်ပါသည်။ ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ခြင်းဖြင့် ပထမခြေလှမ်းကို စတင်
လိုက်ပါ။

ပထမအခန်းတွင် သင့်ကို အဓိက ဝေါဟာရများနှင့် ဘဏ္ဍာရေး
ရှင်းတမ်းကြီး ၃ ခုအကြောင်း ရှင်းလင်း တင်ပြပါမည်။ နောက်
အခန်းတွင် မရှိမဖြစ် ဘဏ္ဍာရေး တွက်ချက်မှု နည်းလမ်းများကို

၁။ arcfrms၊ Los Angeles အခြေစိုက် Business Literacy Institute
က ပြုစုသည်။

၂။ အမေရိကန် စီးပွားရေး၏ သုံးပုံနှစ်ပုံကို ကိုယ်စားပြုသည့် ထိပ်တန်းကုမ္ပဏီ
၅၀၀ ကို ခေါ်ဆိုသည်။

ရှင်းလင်းတင်ပြသွားပါမည်။ ယင်းတို့ကို လေ့လာပြီးနောက် သင့်တွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချနိုင်သည့်ပညာ များစွာ ရရှိလာပါလိမ့်မည်။ နောက်ဆုံးအခန်းတွင် ကိန်းဂဏန်းများထက် သင်၏ ဇေယျာဏ်နှင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်း မြင့်တက်လာစေရန် လိုအပ်သည့် ဗဟုသုတများကို ပေးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေးပညာသည် သိပ္ပံပညာ၏ အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်သကဲ့သို့ တစ်ဖက်တွင် ဝိဇ္ဇာပညာ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်သည် ဆိုလျှင် ပိုမို မှန်ကန်ပါမည်။ သင့်အနေနှင့် ဘဏ္ဍာရေး လက်နက်ကိရိယာများကို အသုံးချရင်း တစ်ဖက်တွင် သင် ဆောင်ရွက်နေသည့် အခြေအနေမှန်ကို နားလည် သဘောပေါက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

‘ဒါတွေအတွက် ဘာကြောင့် စိတ်သောကရောက်နေရမှာလဲ’ အကြောင်းရင်းက ရိုးစင်းပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအားလုံးမှာ ဘဏ္ဍာရေး ကိန်းဂဏန်းများအပေါ် အခြေခံရပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အသုံးအဆောင်များကို နားမလည်ဘဲ အဆိုပါ သတင်းအချက်အလက်များကို လုပ်ငန်းခွင်သို့ ယူဆောင်သွား၍ မရပါ။ အကယ်၍ သင့်အနေနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအကြောင်း နားမလည်ပါက သင်၏ကုမ္ပဏီအတွင်း ပါဝင်ဆွေးနွေးမှုများတွင် နောက်ကျ ကျန်ရစ်နေမည် ဖြစ်ပြီး သင်၏တက်လမ်းလည်း နှောင့်နှေးသွားနိုင်ပါသည်။ ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုပြီးချိန်တွင်တော့ အောင်မြင်မှုလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိသွားကာ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လက်နက်ကိရိယာများကို ကောင်းမွန်စွာ ကိုင်တွယ်သွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဆက်လက်ပြီး အဆင့်မြင့် ဘဏ္ဍာရေးသင်တန်းများသို့ လွယ်ကူစွာ တက်ရောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ပိုမို နက်နဲသောပညာများကို ရယူနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

သင့်အနေနှင့် ဘဏ္ဍာရေး အယူအဆများသည် လွန်စွာ ရှုပ်ထွေးသည် သို့မဟုတ် သင်္ချာကဲ့သို့ မတွက်ချက်နိုင်မည်ဟု စိုးရိမ်ဖူးပါ

သလား။ စိတ်ချပါ။ ဘဏ္ဍာရေး အခြေခံများကို လေ့လာခြင်းသည် သင်္ချာပညာရှင်များ၏ တွက်ချက်မှုနှင့် မတူညီသည်ကို သိထားသင့်ပါသည်။ လူတို့သည် ကျောင်းများတွင် နှစ်အတော်ကြာ သင်ကြားကာ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ တတ်သိနားလည်သူများအဖြစ် ရောက်ရှိကြပြီး မိမိ အထူးပြုမည့် ဘာသာရပ်အတွက်လည်း ထပ်မံ အချိန်ယူ လေ့လာကြရပါသည်။ ဤအဆင့်သည် အခြေခံမျှသာ ဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာရေး တွက်ချက်မှုတွင် ပါဝင်သည့် သင်္ချာမှာလည်း အတော် လွယ်ကူပါသည်။ အများအားဖြင့် အလယ်တန်းကျောင်းလောက်တွင် သင်ကြားခဲ့ရသည့် သင်္ချာအဆင့်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

စတင်ဖို့ အဆင်သင့် ဖြစ်ပြီလား။

ပထမဦးဆုံး အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ဉာဏ်စမ်းပုစ္ဆာများကို ဖြေကြည့်ပါ။ အဖြေများကို နောက်ကျောတွင် ဖော်ပြထားသော်လည်း မကြည့်ပါနှင့်ဦး။ ဤစာအုပ်ကို သေသေချာချာ ဖတ်ပြီးလျှင် စာမျက်နှာ (၁၇၅) တွင် ပါသည့် ဉာဏ်စမ်းမေးခွန်းများကို ထပ်မံ ဖြေကြည့်ပါ။ ပြီးလျှင် အမှတ် နှစ်ခုကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါ။ သင့်အနေနှင့် ကျေနပ်မှု များစွာ ရရှိမည်မှာ သေချာပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေး ဉာဏ်စမ်းပုစ္ဆာများ

အခြေခံများကို သင် သိထားပြီးသားလား။

ဤမေးခွန်း ၁၀ ခုသည် သင်၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အိုင်ကျုကို စမ်းသပ်ရန် မဟုတ်ပါ။ စွမ်းရည်ပြည့်ဝသည့် မန်နေဂျာကောင်းများ ဖြစ်လာရေးအတွက် အခြေခံကျသည့် ခံစားချက်များကို ပေးလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ် ဖတ်ရှုပြီး နောက်တစ်ခါ ပြန်ဖြေသည့် အချိန်တွင် ရရှိသည့် အမှတ်နှင့် ယခုအမှတ်တို့ကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါ။ မသိသေးသည့် အဖြေများကို မသိသေးဟု မှတ်ထားပါ။ မှန်း၍ မဖြေလိုက်ပါနှင့်။ ဤမေးခွန်းများကို Los Angeles အခြေစိုက် Business Literacy Institute က ပြုစုထားခြင်း ဖြစ်ပြီး ထပ်မံ သိရှိလိုပါက www.business-literacy.com သို့ ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုပါ။

- 1. The Income Statement measures:
  - a. Profitability
  - b. Assets and Liabilities
  - c. Cash
  - d. All of above

၁။ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်ရှင်းတမ်းသည် အောက်ပါတစ်ခုကို တိုင်းတာသည်-

- က။ အမြတ် ရရှိမှု
- ခ။ ရရန်ပိုင်ခွင့်နှင့် ပေးရန်တာဝန်များ၊
- ဂ။ ငွေသား၊
- ဃ။ အထက်ပါ အားလုံး။

2. A sale on credit ends up on the income statment as revenue and as what on the balance sheet ?

- a. Account receivable
- b. Long-term assets
- c. Long-term liability
- d. Operating cash flow

၂။ အကြွေးရောင်းစာရင်းသည် ဝင်ငွေ အသုံးစရိတ်ရှင်းတမ်းတွင် ဝင်ငွေအဖြစ် ဖော်ပြ၍ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းတွင် မည်သို့ ဖော်ပြပါသလဲ။

- က။ ရရှိရန်စာရင်း၊
- ခ။ ကာလရှည် ရရန်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်များ၊
- ဂ။ ကာလရှည် ပေးရန်တာဝန်များ၊
- ဃ။ လုပ်ငန်းလည်ပတ် ငွေသားစီးဆင်းမှု။

3. What happen when a company is profitable but collection lags behind payments to vendors ?

- a. The company is OK profits always become cash.
- b. The company stands a good chance of running out of money.
- c. The company needs to shift its focus to EBIT/
- d. The cash flow statement will show a negative bottom line.

- ၃။ ကုမ္ပဏီသည် မြတ်စွန်းနေသော်လည်း ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများသို့ ငွေပေးချေရန်အတွက် ရရန်ကြွေးများ ကောက်ခံခြင်းက နှေးကွေးနေလျှင် မည်သို့ ဖြစ်မည်နည်း။
- က။ ကုမ္ပဏီ အဆင်ပြေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် အမြတ်က အမြဲတမ်းငွေ ဖြစ်လာသောကြောင့်။
- ခ။ ကုမ္ပဏီ၌ ငွေ ပြတ်တောက်မည့် အလားအလာများ မြင်နေသည်။
- ဂ။ ကုမ္ပဏီသည် EBIT (ဘဏ်တိုးနှင့် အခွန် မနှုတ်မီ အမြတ်) ကို အာရုံထားသင့်သည်။
- ဃ။ ငွေသား စီးဆင်းမှု ရှင်းတမ်းတွင် အနှုတ် လက္ခဏာ ပြမည်။

4. How is gross profit margin calculated ?

- a. COGS/ revenue
- b. Cash flow statement
- c. Neither of the above
- d. Both of the above

၄။ အကြမ်းအမြတ် မာဂျင်ကို မည်သို့ တွက်ချက်မည်နည်း။

- က။ ရောင်းကုန်တန်ဖိုး/ဝင်ငွေ (ကုန်ရောင်း)
- ခ။ အကြမ်းအမြတ်/အသားတင်အမြတ်
- ဂ။ အကြမ်းအမြတ်/ဝင်ငွေ (ကုန်ရောင်း)
- ဃ။ အရောင်းတန်ဖိုး/အကြမ်းအမြတ်

5. Which statement summarizes changes to parts of the balance sheet:

- a. Income statement .
- b. Cash flow statement
- c. Neither of the above
- d. Both of the above

- ၅။ အောက်ဖော်ပြပါ မည်သည့်အချက်က လက်ကျန်ရှင်းတမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုကို ပြောင်းလဲစေနိုင်သနည်း။
  - က။ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်ရှင်းတမ်း၊
  - ခ။ ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်း၊
  - ဂ။ အပေါ် နှစ်ခုစလုံး မှား၊
  - ဃ။ အပေါ် နှစ်ခုစလုံး မှန်။

- 6. EBIT is an important measure in companies because:
  - a. It is free cash flow.
  - b. It subtracts interest and taxes from the net income to get a truer picture of the business.
  - c. It indicates the profitability of a company's operations.
  - d. It is the key measure of earnings before indirect costs and transfer.

- ၆။ EBIT သည် ကုမ္ပဏီ တစ်ခုအတွက် အရေးကြီးသည့် တိုင်းတာနည်း ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်-
  - က။ ၎င်းသည် သုံးစွဲနိုင်သော ငွေသား စီးဆင်းလည်ပတ်မှု လက်ကျန် ဖြစ်သောကြောင့်၊
  - ခ။ ၎င်းသည် အသားတင် ဝင်ငွေမှ အတိုးနှင့် အခွန် ငွေ နုတ်ပြီး လုပ်ငန်း၏ အခြေအနေမှန်ကို မြင်သိရသောကြောင့်၊
  - ဂ။ ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမှ အမြတ်ငွေ ရရှိနိုင်မှုကို ညွှန်ပြသောကြောင့်၊
  - ဃ။ ၎င်းသည် သွယ်ဝိုက်စရိတ်နှင့် လွှဲပြောင်းစရိတ်များ မတိုင်မီ ဝင်ငွေကို တိုင်းတာသည့် အဓိကနည်း ဖြစ်သောကြောင့်။

7. Operating expenses includes all of the following except:

- a. Advertising cost
- b. Administrative salaries
- c. Expensed research and development
- d. Delivery of raw materials

၇။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုစရိတ်ထဲတွင် အောက်ပါအချက်များထဲမှ တစ်ခု မပါဝင်ပါ-

- က။ ကြော်ငြာစရိတ်၊
- ခ။ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လစာစရိတ်များ၊
- ဂ။ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစရိတ်များ၊
- ဃ။ ကုန်ကြမ်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်စရိတ်။

8. Owner's equity in a company increase when the company;

- a. Increases its assets with debts
- b. Decreases its debt by paying off loans with company cash
- c. Increase its profit
- d. All of the above

၈။ ရှယ်ယာရှင်များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုးသည် ကုမ္ပဏီ၏ အောက်ဖော်ပြပါ အချက်တစ်ချက်ကြောင့် တိုးမြှင့်လာသည်-

- က။ အကြွေးဖြင့် ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများကို ထပ်မံဝယ်ယူခြင်း၊
- ခ။ ကုမ္ပဏီပိုင် ငွေသားဖြင့် ချေးငွေများ ပေးဆပ်ကာ ကြွေးမြီ လျော့ကျသွားခြင်း၊
- ဂ။ ကုမ္ပဏီ အမြတ်ငွေ တိုးမြှင့်လာခြင်း၊
- ဃ။ အထက်ပါ အားလုံး။

9. A Company has more cash today when :

- a. Customers pay their bills sooner
- b. Accounts receivable increases
- c. Profit increases
- d. Retained earnings increases

၉။ ယနေ့ ကုမ္ပဏီတွင် အောက်ပါ အချက်တစ်ချက်ကြောင့် ငွေသား လက်ကျန် ပိုများနေသည်-

- က။ ဖောက်သည်က ၎င်း၏ ငွေတောင်းခံလွှာကို စောစော ပေးချေခြင်း
- ခ။ ရရန်ရှိစာရင်း တိုးမြှင့်လာခြင်း
- ဂ။ အမြတ်ငွေ တိုးမြှင့်လာခြင်း
- ဃ။ မခွဲဝေပေးသေးသော ချန်ထားအမြတ်ငွေ တိုးတက် လာခြင်း။

10. Which of the following is not part of working capital?

- a. Account receivable
- b. Inventory
- c. Property, plants, and equipment
- d. All of the above are working capital

၁၀။ အောက်ပါအချက်တစ်ခုသည် လုပ်ငန်း လည်ပတ် ရင်းနှီး ငွေတွင် မပါဝင်ပါ-

- က။ ရရန်ရှိစာရင်း၊
- ခ။ ကုန်လက်ကျန်၊
- ဂ။ အဆောက်အအုံများ၊ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများ၊ စက်ရုံ အလုပ်ရုံများနှင့် စက်ကိရိယာများ၊
- ဃ။ အထက်ပါအချက် အားလုံး။

အဓိက ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများ

သင့်ကုမ္ပဏီက ဘာများ ပိုင်ဆိုင်ထားသလဲ၊ မည်သူ့ကို ပေးရန် မည်မျှ ရှိသလဲ၊ သင်၏ ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်ကို မည်သို့ ရသလဲ၊ ငွေကို မည်သို့ သုံးစွဲနေသလဲ၊ အမြတ် ဘယ်မျှ ထွက်ပြီးပြီလဲ၊ ကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေ မည်သို့ ရှိသလဲ။

ဤမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုနိုင်ရန် သင့်အနေနှင့် အဓိက ဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းကြီး ၃ ခုကို လေ့လာရမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့မှာ လက်ကျန်ရှင်းတမ်း^၁၊ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်ရှင်းတမ်း^၂၊ ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်း^၃ တို့ ဖြစ်သည်။

ဤရှင်းတမ်းများသည် လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် မရှိမဖြစ် အရာများ ဖြစ်သည်။ ကုမ္ပဏီ အမှုဆောင်များသည် ဤရှင်းတမ်းများကို ကြည့်ကာ ကုမ္ပဏီ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို အကဲဖြတ်လေ့ ရှိသည်။ ရှယ်ယာရှင်များကလည်း ဤရှင်းတမ်းများကို ကြည့်ကာ ၎င်းတို့၏ ထည့်ဝင်ငွေ မည်သို့ စီမံခန့်ခွဲနေသည်ကို မျက်ခြည်မပြတ် စောင့်

၁။ Balance Sheet

၂။ Income Statement

၃။ Cash Flow Statement

ကြည့်ကြပါသည်။ ငွေချေးထားသူများ၊ ကုန်ပစ္စည်း ပေးသွင်းသူများ ကလည်း ဤကုမ္ပဏီ၏ ကြွေးမြီပေးဆပ်နိုင်စွမ်းကို အဆိုပါ ရှင်းတမ်း များကတစ်ဆင့် ကြည့်ရှုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်း မည်သည့်နေရာတွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေသည့် မန်နေဂျာများ ဖြစ်ပါစေ ဤရှင်းတမ်းများ၏အခြေခံ သဘောတရားများကို နားလည် သဘောပေါက်သင့်သည်။ ဤရှင်းတမ်းများသည် ကုမ္ပဏီ တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား ယေဘုယျအားဖြင့် အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းသဘာဝ ကွဲပြားမှုကြောင့် အချို့နေရာများတွင် ကွဲပြားသွားနိုင်ပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ပါက သင့်ကုမ္ပဏီ၏ မကြာသေးမီက ထုတ်ပြန်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းတစ်စုံနှင့် ယှဉ်တွဲကာ လေ့လာမည် ဆိုပါက ပိုမိုသဘောပေါက်လွယ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

လက်ကျန်ရှင်းတမ်း (The Balance Sheet)

ကုမ္ပဏီတစ်ခုအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေကို သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလတစ်ခုအတွက် အကျဉ်းချုပ် ရေးဆွဲလေ့ရှိပါသည်။ အထူးသဖြင့် လတစ်လ၏ နောက်ဆုံးရက်၊ သုံးလပတ်၏ နောက်ဆုံးရက်နှင့် နှစ်အကုန်တို့တွင် ရေးဆွဲလေ့ရှိပါသည်။ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းတွင် ကုမ္ပဏီ ပိုင်ဆိုင်မှု (Assets)၊ ကုမ္ပဏီ၏ ပေးရန်တာဝန်များ (Liabilities) နှင့် စာရင်းအရ တန်ဖိုး (Book Value)၊ အသားတင်တန်ဖိုး (Net Worth) သို့မဟုတ် ရှယ်ယာရှင်များ၏ ထည့်ဝင်ပိုင်ဆိုင်မှု တန်ဖိုး (Shareholders' equity/ owner's equity) စသည်တို့ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

Assets တွင် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းများတွင် ထည့်သွင်း အသုံးပြုနေသည့် ခြပ်ရိပ်ပစ္စည်းများ အားလုံး ပါဝင်ပါသည်။ ယင်းတွင် ငွေသား၊

၁။ Creditworthiness

စတော့/ငွေချေးစာချုပ် စသည့် စာချုပ်စာတမ်းများ၊ ကုန်ကြမ်း လက်ကျန်များ၊ ကုန်ချောပစ္စည်းများ၊ မြေ၊ အဆောက်အအုံ၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် ကုမ္ပဏီမှ ရရန်ရှိသည်များ (ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ဖောက်သည်များထံမှ ရရှိရန်များ) စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

Liabilities ကုန်ပစ္စည်း ပေးသွင်းသူများနှင့် ကြွေးရှင်များသို့ ပေးရန်ရှိသည့် စာရင်းများ ပါဝင်ပါသည်။ အကယ်၍ ကုမ္ပဏီသည် ဘဏ်တစ်ခုမှ ချေးငွေများ ရယူထားပါက ယင်းကို ပေးရန်ရှိစာရင်းအဖြစ် မှတ်ယူရမည်။ အကယ်၍ ကုမ္ပဏီမှ ဒေါ်လာ ၁ သန်းတန် ပစ္စည်းကိရိယာများ ဝယ်ယူပြီး ဤလက်ကျန်ရှင်းတမ်း ရေးဆွဲချိန်အထိ မပေးချေရသေးပါက ပေးရန်ရှိစာရင်း (Liabilities) အဖြစ် မှတ်ယူရမည်။ ကုန်စည် ပေးသွင်းသူများကို ပေးချေရန် ရှိသည့် စာရင်းကို ပေးရန်ရှိစာရင်း (Account Payable) ဟု ခေါ်ဆိုသည်။

Owners' Equity တွင် စုစုပေါင်း ရရန်ပိုင်ခွင့်များမှ ပေးရန်ရှိတန်ဖိုးကို နုတ်ပြီး အသားတင်ကျန်သည့် ရလဒ်ကို ခေါ်ဆိုသည်။ စုစုပေါင်း ရရန်ပိုင်ခွင့် ဒေါ်လာ ၃ သန်းရှိသည့် ကုမ္ပဏီသည် ပေးရန်တာဝန် ဒေါ်လာ ၂ သန်း ရှိပါက Owners' Equity မှာ ဒေါ်လာ ၁ သန်း ဖြစ်ပါမည်။ အဆိုပါ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်မှသည် အောက်ဖော်ပြပါ အခြေခံ စာရင်းကိုင် ပုံသေနည်း ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်-

$\text{Assets} - \text{Liabilities} = \text{Owner's Equity}$ <p>(ရရန် ပိုင်ခွင့်များ - ပေးရန် တာဝန် = ရှယ်ယာရှင်များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှု)</p> $\text{Assets} = \text{Liabilities} + \text{Owner's Equity}$ <p>(ရရန် ပိုင်ခွင့်များ = ပေးရန် တာဝန် + ရှယ်ယာရှင်များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှု)</p>

လက်ကျန် ရှင်းတမ်းကို ရေးဆွဲရာတွင် ရရန် ပိုင်ခွင့်များက လယ်ဂျာ၏ တစ်ဖက်တွင် ထားရှိရပြီး ပေးရန် တာဝန်နှင့် Owner Equity ကို တစ်ဖက်ခြမ်းတွင်ထားကာ ရေးဆွဲရသည်။ အထက်ပါ နှစ်ဖက်စလုံးတွင် ရှိသည့် ပမာဏသည် တူညီရသည် ဖြစ်၍ အဆိုပါ စာရင်းကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် Balance Sheet ဟု ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာဘာသာဖြင့် လက်ကျန်ရှင်းတမ်းဟု ခေါ်ဆိုသည်။

ဥပမာ- ကွန်ပျူတာကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် အစိတ်အပိုင်း ထုတ်လုပ် သည့် အီလက်ထရွန်နစ် ကုမ္ပဏီထံမှ ဒေါ်လာ ၁ သန်းဖိုးရှိ mother board များကို ရက် ၃၀ ဆိုင်းငံ့ပေးချေမှုဖြင့် ဝယ်ယူလိုက်သည် ဆို ပါစို့။ အဆိုပါ ဝယ်ယူမှုတွင် ကုမ္ပဏီ၏ ကုန်လက်ကျန်စာရင်း (As- set) နှင့် ပေးရန်ရှိစာရင်း (Liability) တို့တွင် တူညီသော ပမာဏ တိုးမြှင့်သွားမည် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ Asset နှင့် Liability တို့တွင် ဒေါ်လာ ၁ သန်းသည် တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် ညီမျှသွားမည် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အဆိုပါ ကုမ္ပဏီသည် ဘဏ်မှ ချေးငွေဒေါ်လာ ၁၀၀၀၀၀ ရယူမည် ဆိုပါက Asset နှင့် Liability နှစ်ဖက်စလုံးတွင် ဒေါ်လာ ၁၀၀၀၀၀ စီ မြင့်တက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီတွင် ရှယ်ယာရှင်များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုး (owner's equity) ဒေါ်လာ ၄ သန်း ရှိသည် ဆိုပါစို့။ အကယ်၍ အာမခံမထား သည့် ဒေါ်လာ ၅၀၀၀၀၀ တန် ပစ္စည်းများ မီးလောင်သွားသည်၊ ပေးရန်တာဝန်မှာ နဂိုအတိုင်း ဆက်ရှိနေမည် ဆိုပါလျှင် အားလုံး ရှင်းလင်းပြီးနောက် ကျန်ရှိမည့် owner's equity မှာ ဒေါ်လာ ၃. ၅ သန်း ဖြစ်သွားပါလိမ့်မည်။

ဆက်လက်၍ Amalgamated Hat Rack ကုမ္ပဏီ၏ Balance sheet ကို နမူနာထား၍ ဤအခန်းတွင် ဆက်လက် ရှင်းလင်း တင်ပြ သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ စာမျက်နှာ (၂၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့် Balance sheet အရ ပိုင်ဆိုင်မှု Assets မည်မျှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသည်၊

မည်သည့် Assets အမျိုးအစားများကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည်ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားသည့်အပြင် Liability ဘက်တွင် မည်သည့် ကြွေးမြီအမျိုးအစား ရှိနေသည်၊ Equity ဘက်တွင် ပိုင်ရှင်များက ရှယ်ယာမည်မျှ ထည့်ဝင်ထားသည်တို့ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိမြင်နိုင်ပါသည်။ ဤလက်ကျန်ရှင်းတမ်းကို သရုပ်ခွဲကြည့်ခြင်းဖြင့် သင့်အနေနှင့် ကုမ္ပဏီသည် ပေးရန်တာဝန်များအတွက် ၎င်း၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို မည်သို့ စီမံခန့်ခွဲနေသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

လက်ကျန်ရှင်းတမ်းပါ ကိန်းဂဏန်းများသည် လွန်စွာ အသုံးဝင်ပြီး တူညီသည့် သတင်းအချက်များနှင့်ပင် တစ်နှစ် သို့မဟုတ် အခြားသော နှစ်များ၏ ကိန်းဂဏန်းများနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်ပါသည်။ Amalgamated Hat Rack ကုမ္ပဏီ၏ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းတွင် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာ ၃၁ ရက်နေ့နှင့် ၂၀၀၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၃၁ ရက်နေ့တို့တွင် ရှိသည့် စာရင်းများကို နှိုင်းယှဉ် ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ ရှင်းတမ်းများကို လေ့လာကြည့်ခြင်းဖြင့် ကုမ္ပဏီသည် အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သည့် တိုးတက်မှုများ ရှိနေကြောင်း တွေ့မြင်နိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်း၏ Owner's Equity မှာ ဒေါ်လာ ၃၉၇၅၀၀ မြင့်တက်လာသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။

ဆက်လက်၍ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းမှာ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုချင်းကို လေ့လာကြည့်ကြပါစို့။

Assets

ပထမဆုံး စတင်တွေ့ရမည်မှာ လက်ငင်းပေးရန်တာဝန်များ (Current Assets) ဖြစ်သည်။ ယင်းတွင် လက်ဝယ်ရှိ ငွေသားလက်ကျန်များ၊ ဈေးကွက်ထဲတွင် အချိန်မရွေး ရောင်းထွက်နိုင်သည့် စတော့

၁။ Cash in Hand

ရှယ်ယာ၊ ငွေချေးစာချုပ်များ၊^၁ ရရန်ရှိစာရင်းများ၊^၂ ကုန်လက်ကျန်^၃ တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဤစာရင်းခေါင်းစဉ်ပါ Assets များသည် တစ်နှစ်အတွင်း ငွေသားအဖြစ် ပြောင်းလဲ၍ ရသည့် အမျိုးအစားများ ဖြစ်ရပါမည်။

နောက်တစ်ခုမှာ ပုံသေပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများ (Fixed Assets) ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းမှာ ငွေသားအဖြစ် အလွယ်တကူ ပြောင်းလဲ၍ မရနိုင်သည့် အမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အမျိုးအစားများမှာ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများ၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံများ၊ စက်ပစ္စည်း ကိရိယာများ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မြေကလွဲ၍ အခြားသော ပုံသေပိုင်ပစ္စည်းများ၏ သက်တမ်းမှာ ထာဝရ တည်တံ့နေမည် မဟုတ်ဘဲ တစ်ချိန်တွင် ယိုယွင်းပျက်စီးမည် ဖြစ်ရာ ယင်းတို့၏ အသုံးဝင်မည့် သက်တမ်းအပေါ် မူတည်ကာ စရိတ်တစ်ခု သတ်မှတ်၍ ဝင်ငွေအပေါ်တွင် ခုနှိမ်သွားရပါသည်။ ယင်းကို တန်ဖိုးလျော့ (Depreciation) ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။ ယင်းတန်ဖိုးလျော့များ အားလုံးကို လက်ကျန်ရှင်းတမ်း၏ စုစုပေါင်း တန်ဖိုးလျော့ (Accumulated depreciation) ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ထည့်သွင်း တွက်ချက်ရပါသည်။ စုစုပေါင်း ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်း၊ အလုပ်ရုံများ၊ စက်ကိရိယာများတန်ဖိုးမှ ပေါင်းစုထားသည့် တန်ဖိုးလျော့ကို နုတ်ပါက အဆိုပါပစ္စည်းအားလုံး၏ လက်ရှိ (စာရင်းအရ) တန်ဖိုးရရှိပါမည်။

ထို့ပြင် ကုမ္ပဏီများ ဝယ်ယူခြင်း၊ ပေါင်းစည်းခြင်း (M&A)^၄ လုပ်ရာတွင်လည်း ထပ်တိုးပိုင်ဆိုင်မှု တန်ဖိုးတစ်ခုအဖြစ် ထည့်သွင်း တွက်ချက်နိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် အခြားကုမ္ပဏီ

၁။ Marketable Securities

၂။ Receivable

၃။ Inventory

၄။ Merger and Acquisition

တစ်ခုကို ရှိသင့်ရှိထိုက်သည့် ဈေးနှုန်းထက် ပိုမို ပေးပြီး ဝယ်ယူမည် ဆိုပါက အဆိုပါတန်ဖိုး နှစ်ခု၏ ခြားနားချက်ကို အမည်ကောင်း တန်ဖိုး (Goodwill) အဖြစ် မှတ်တမ်းတင်လေ့ရှိပါသည်။ ဤသည်မှာ စာရင်းကိုင်စနစ်၏ ဆန်းသစ်မှုတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ယင်းတို့အထဲတွင် ထိတွေ့ကိုင်တွယ်၍ မရနိုင်သည့် ပိုင်ဆိုင်မှုများ^၁ ဖြစ်သည့် ကုန် အမှတ်တံဆိပ်များ၊ တီထွင်မှု မူပိုင်ခွင့်များ၊ အဝယ်ခံရသည့် ကုမ္ပဏီ၏ ဂုဏ်သတင်း ကျော်ကြားမှု စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

Liability and Owners' Equity

ဆက်လက်၍ ကုမ္ပဏီ Asset ၏ တစ်ဖက်ခြမ်းတွင် ရှိနေသည့် အရာ များကို လေ့လာကြည့်ပါစို့။ လက်ငင်းပေးရန်တာဝန်^၂ အပိုင်းတွင် တစ်နှစ်အတွင်း ကြွေးရှင်များသို့ ပေးဆပ်ရန်ရှိသည့်ငွေများနှင့် အခြား ပေးရန်ရှိ စာရင်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ယင်းတို့တွင် ကာလတိုချေးငွေ များ၊ လစာစာရင်းများ၊ အခွန်စာရင်းများ၊ ပေးချေရန်စာရင်းများနှင့် ကာလရှည် ချေးငွေများအတွက် နှစ်အတွင်း ပေးချေရန် စာရင်းများ ပါဝင်ပါသည်။

ကာလရှည် ပေးရန် တာဝန်^၃ စာရင်းတွင် ငွေချေးစာချုပ် ထုတ် ဝေရောင်းချထားခြင်းများနှင့် အပေါင်ပစ္စည်း ရယူထားခြင်းများ အထူးသဖြင့် သက်တမ်း တစ်နှစ်နှင့်အထက်ရှိ ပေးရန်ရှိစာရင်းများ ပါဝင်ပါသည်။

အစောပိုင်းတွင် ရှင်းလင်း တင်ပြထားသည့်အတိုင်း စုစုပေါင်း ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုးမှ စုစုပေါင်း ပေးရန်ရှိ စာရင်းကို နုတ်လိုက်ပါက

-
- ၁။ Intangible Assets
  - ၂။ Current Liabilities
  - ၃။ Long-term liabilities

ရှယ်ယာရှင်များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုး (Owners' Equity) ကို ရရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ Owners' Equity တွင် Retained Earning များ (ကုမ္ပဏီ၏ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းပါ ရှယ်ယာရှင်များသို့ အမြတ် ဝေစု ခွဲဝေပေးပြီးနောက် ကျန်ရှိသည့် အမြတ်ငွေများ ပေါင်းစုထား သည့် အသားတင်အမြတ်ငွေများ)၊ ရင်းနှီးငွေ (Paid in Capital) ထည့်ဝင်မှု (ရှယ်ယာအသစ်များ ထုတ်ဝေခြင်းမှ ရရှိသည့် ရင်းနှီးငွေ) စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းသည် ယင်း၏ ပိုင်ဆိုင်မှု များကို မည်သို့ပေးချေသည်၊ ချေးငွေများ သို့မဟုတ် ပိုင်ရှင်များ၏ ထည့်ဝင်ငွေများဖြင့် ပေးချေသည်ကို ဖော်ပြလေ့ရှိပါသည်။

Historical Cost

လက်ကျန်ရှင်းတမ်းပါ စာရင်းတချို့သည် (ငွေသား၊ ရရန်ရှိစာရင်း၊ ပေးရန်ရှိစာရင်း စသည်တို့မှ လွဲ၍) အမှန် ဈေးကွက်တန်ဖိုးကို ကိုယ်စားမပြုနိုင်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကုမ္ပဏီ စာရင်းကိုင် တို့သည် ပစ္စည်းအများစု၏ တန်ဖိုးကို သမိုင်းကြောင်းအရ တန်ဖိုး (ဝယ်ယူစဉ်က တန်ဖိုး) ဖြင့်သာ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဥပမာ- ကုမ္ပဏီ၏ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းတွင် မြေကွက်တစ်ခုကို ဒေါ်လာ ၇၀၀၀၀၀ ဟု ပြသထားပါက ဤပမာဏသည် အဆိုပါ မြေကွက်ကို ဝယ်ယူစဉ်က ပေးခဲ့ရသည့် ဈေးနှုန်းကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ဤမြေကွက်သည် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့လယ် တွင် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်က ဝယ်ယူထားခဲ့သည် ဆိုပါက ယခုအခါ ယင်းမြေကွက်၏ တန်ဖိုးမှာ Balance Sheet ပါ တန်ဖိုးထက် အဆ မတန် မြင့်မားနေမည် ဖြစ်သည်။

အဘယ်ကြောင့် စာရင်းကိုင်များသည် လက်ရှိ ဈေးကွက်တန်ဖိုး ထက် သမိုင်းကြောင်းအရ တန်ဖိုးကို အသုံးပြုကြပါသနည်း။ အတို

ဆုံး ဖြေကြားရလျှင် အဆိုးနှစ်ခုထဲက အဆိုးလေး ဟူသည့် ဆိုရိုး အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ အများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကုမ္ပဏီ တစ်ခုသည် ဈေးကွက်တန်ဖိုးကို သိရှိရန် လိုအပ်ပါက ပရော်ဖက်ရှင်နယ် ရာဖြတ်များကို ငှားရမ်းကာ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများအားလုံး၏ နှစ်အလိုက် ရှိနေမည့်တန်ဖိုးများကို တွက်ချက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ ထောက်ပံ့စီမံမှုဆိုင်ရာ အိပ်မက်ဆိုးတစ်ခုဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

လူသားတို့၏တန်ဖိုး ဆိုသည်မှာ ဘာကို ဆိုလိုပါသနည်း

ကုမ္ပဏီများ၏အကြောင်းကို သိရှိနိုင်ရန် ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းများကို လေ့လာရာတွင် အများစု သတိထားမိသည့် အချက်တစ်ခုမှာ သာမန် လက်ကျန်ရှင်းတမ်းတစ်စောင်သည် လူသားအရင်းအမြစ်နှင့် အခြားသော ကိုင်တွယ်၍ မရသည့်အရာများကို အပြည့်အဝ ထင်ဟပ်နိုင်မှု မရှိခြင်းပင်။ (ကိုင်တွယ်၍ မရနိုင်သည့် တန်ဖိုးများတွင် အမည်ကောင်းတန်ဖိုးလည်း ပါဝင်ပြီး ယင်းမှာ အခြားကုမ္ပဏီ တစ်ခုက ကိုယ့်ကုမ္ပဏီကို ဝယ်ယူမည့် အချိန်ကျမှသာ ထည့်သွင်း တွက်ချက်သည့် တန်ဖိုး ဖြစ်သည်ကို သတိရပါ။) ကိုင်တွယ်၍ မရနိုင်သည့် တန်ဖိုးများကို လက်ကျန်ရှင်းတမ်းတွင် မထည့်သွင်းခြင်းသည် အထူးသဖြင့် အသိဉာဏ်အခြေပြု ကုမ္ပဏီများအတွက် သိသာသည့် ပြောင်းလဲမှုကို ဖြစ်စေပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှု၊ အသိဉာဏ်ပညာ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်တန်ဖိုးနှင့် ဖောက်သည်တို့နှင့် ဆက်ဆံရေးသည် အဆိုပါကုမ္ပဏီတို့၏တန်ဖိုးကို အများဆုံး မြင့်တက်စေသည့် ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တန်ဖိုးများ ဖြစ်သည်။ နှစ်အတော်ကြာက နယူးယောက်တက္ကသိုလ်မှ ပါမောက္ခ Baruch Lev ၏ တွေ့ရှိချက်တစ်ခုမှာ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ဈေးကွက်တန်ဖိုး ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ကုမ္ပဏီ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းတွင် ပါဝင်ခြင်း မရှိဟု ဆိုခဲ့သည်။

၁။ Lesser of two evils

မန်နေဂျာများလက်စွဲ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးလမ်းညွှန်

နည်းပညာ မြင့်မားသည့် ကုမ္ပဏီများတွင် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော် ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့အတွက် မန်နေဂျာများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ကုမ္ပဏီ၏ တန်ဖိုးအမှန်ကို သတ်မှတ်နိုင်ရန်အတွက် အဆောက်အအုံများ၊ စက်ကိရိယာများနှင့် လက်ကျန်ရှင်းတမ်းတွင် ပါဝင်သည့် ငွေသားတို့ကို ကျော်လွန်၍ ကြည့်ရှုတတ်ရန် လိုအပ်သည်။

Amalgamated Hat Rack balance sheet as of December 31, 2010 and 2009

	2010	2009	Increase (Decrease)
Assets			
Cash and marketable securities	\$ 652,500	486,500	166,000
Accounts receivable	555,000	512,000	43,000
Inventory	835,000	755,000	80,000
Prepaid expenses	123,000	98,000	25,000
Total Current Assets	2,165,500	1,851,500	314,000
Gross property, plant and equipment	2,100,000	1,900,000	200,000
Less: Accumulated depreciation	333,000	290,500	(42,500)
Net property, plant and equipment	1,767,000	1,609,500	157,500
Total Assets	\$ 3,932,500	3,461,000	471,500
Liabilities and owners' equity			
Accounts payable	\$ 450,000	430,000	20,000
Accrued expenses	98,000	77,000	21,000
Income tax payable	17,000	9,000	8,000
Short-term debt	435,000	500,000	(65,000)
Total Current Liabilities	1,000,000	1,016,000	(16,000)
Long-term debt	750,000	660,000	90,000
Total Liabilities	1,750,000	1,676,000	74,000
Contributed capital	900,000	850,000	50,000
Retained earning	1,282,500	935,000	347,500
Total owners equity	2,182,500	1,785,000	397,500
Total Liabilities and Owners' equity	\$ 3,932,500	3,461,000	471,500

သင်နှင့် လက်ကျန်ရှင်းတမ်း မည်သို့ ဆက်နွယ်နေသည်

လက်ကျန်ရှင်းတမ်းကို စာရင်းကိုင်များက ရေးဆွဲသော်လည်း ဘဏ္ဍာရေးဌာနနှင့် မသက်ဆိုင်သည့် မန်နေဂျာများ သိသင့်သိထိုက်သည့် အချက်များနှင့် ပြည့်နှက်လျက်ရှိပါသည်။ နောက်ပိုင်းအခန်းများတွင် လက်ကျန်ရှင်းတမ်း အခြေခံသည့် အချိုးများ တွက်ချက်ပုံကို ဆက်လက် လေ့လာရမည် ဖြစ်သည်။ လောလောဆယ်တွင် လက်ကျန်ရှင်းတမ်းမှ ကိန်းဂဏန်းတချို့ကို ကြည့်ကာ ကုမ္ပဏီတစ်ခု မည်သို့ ထိရောက်စွာ လည်ပတ်နေသည်ကို လေ့လာကြည့်ကြပါစို့။

Working Capital

လက်ငင်းရပိုင်ခွင့်တန်ဖိုး^၂ထဲမှ လက်ငင်းပေးရန်တာဝန်^၃ကို နုတ်ပါက အသားတင် လှည့်လည်ရင်းနှီးငွေ (net working capital) ကို ရရှိပါသည်။ လျှပ်တစ်ပြက် တွက်ချက်လိုပါက ပြထား လက်ကျန်ရှင်းတမ်းအရ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်အကုန်၌ working capital တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၁၆၅၀၀၀ ရှိသည်ကို တွေ့ရပါမည်။

ဘဏ္ဍာရေး မန်နေဂျာများသည် အစဉ်အလာအရ လှည့်လည်ရင်းနှီးငွေ ပမာဏနှင့် ရောင်းအားအပေါ် မူတည်၍ လျော့ကျခြင်း၊ မြင့်တက်ခြင်းများကို စောင့်ကြည့်လေ့ရှိကြသည်။ လှည့်လည် ရင်းနှီးငွေ လွန်စွာ လျော့နည်းသွားခြင်းသည် ကုမ္ပဏီကို ဆိုးရွားသည့်အခြေအနေကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဤအခြေအနေတွင် ငွေတောင်းခံလွှာများကို မပေးချေနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် အမြတ် ရနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများကို မရနိုင်ခြင်း စသည့် ဆိုးကျိုးများကို တွေ့ကြုံနိုင်ပါသည်။

၁။ Non-financial managers
၂။ Current Assets
၃။ Current Liabilities

သို့သော် လှည့်လည်ရင်းနှီးငွေ လိုသည်ထက် များပြားနေခြင်းသည် လည်း အမြတ် ရရှိမှုနှုန်းကို လျော့ကျစေပါသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ရင်းနှီးငွေသည် တစ်နည်းနည်းနှင့် ဖြည့်တင်းနေရသည် ဖြစ်ရာ အများအားဖြင့် အတိုးပေးရသည့် ချေးငွေတစ်ရပ် ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် အတိုးစရိတ်များ ကာမိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

Inventory ဟုခေါ်သည့် ကုန်လက်ကျန်သည်လည်း လှည့်လည် ရင်းနှီးငွေ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ဘဏ္ဍာရေးနှင့် မသက်ဆိုင် သည့် မန်နေဂျာများအတွက် တိုက်ရိုက် ပတ်သက်နေသည့် အရာ ဖြစ်သည်။ လှည့်လည် ရင်းနှီးငွေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် အလွန် နည်းခြင်းနှင့် များခြင်းတို့အကြားတွင် အားပြိုင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လေ့ ရှိပါသည်။ တစ်ဖက်တွင် ကုန်လက်ကျန် များပြားလွန်းခြင်းသည် လည်း ပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ် ရှုမြင်နိုင်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီသည် ဖောက်သည်တို့၏ အော်ဒါကို မဆိုင်းမတွဲ ဖြည့်ဆည်းပေးရသည့် အတွက် ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှုများ ရပ်တန့်သွားနိုင်မှု၊ ကုန်ကြမ်းများ၊ အစိတ်အပိုင်းများ စီးဆင်းမှု ရပ်တန့်သွားနိုင်ခြင်းတို့အပေါ် တွေးဆ ကာ ကုန်လက်ကျန်များကို လျှော့ထားရသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း ကုန်လက်ကျန် တစ်ခုချင်းအတွက် ငွေကြေး ရင်းနှီးထားရသော ကြောင့် ပစ္စည်းများ စင်ပေါ်တွင် ကြာနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ယင်း ကုန်စည်၏ တန်ဖိုးအပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သည့် နှစ်အတန်ကြာ ကာလတုန်းက တစ်ကိုယ်ရေသုံး ကွန်ပျူတာများ ကုန်လက်ကျန် များပြားစွာ ထားရှိမှုကြောင့် အမှိုက်ပုံ ထဲသို့ ရောက်ရှိခဲ့ရသည့် သာဓကများ ရှိခဲ့သည်။ အချို့ သုတေသီများ ၏ ခန့်မှန်းချက်အရ အလျင်အမြန် ပြောင်းလဲနေသည့် နည်းပညာ အောက်တွင် တပ်ဆင်ပြီး တစ်ကိုယ်ရေသုံး ကွန်ပျူတာများ တစ်နေ့ လျှင် ၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ပျောက်ကွယ်သွားကြောင်း သိရှိရသည်။ ကုန် လက်ကျန် များပြားခြင်း၏ ရိုက်ခတ်မှုကို အခံရဆုံးမှာ Apple ဖြစ်ပြီး

၁၉၉၀ အလယ်ကာလများက အများဆုံး ခံခဲ့ရသည်။ Apple သည် ယင်း၏ကုန်လက်ကျန်များကို ထိထိရောက်ရောက် မလျော့ချနိုင်မီ ပင် ယင်း၏အစိတ်အပိုင်းများကို စွန့်ပစ်ခဲ့ရကာ တပ်ဆင်ပြီး ကွန်ပျူတာများကို ဈေးကွက်ထဲတွင် ကြီးမားသည့် လျော့စျေးဖြင့် ရောင်းထုတ်ခဲ့ရသည်။ ၎င်း၏ပြိုင်ဘက် Dell နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက Dell သည် အမှာစာ ရရှိမှုအပေါ်တွင်သာ ကွန်ပျူတာ တပ်ဆင်ထုတ်လုပ်သဖြင့် ယင်းတွင် ကုန်လက်ကျန် အနည်းငယ်မျှသာ ကျန်ရှိပါသည်။

Dell ၏ အောင်မြင်မှုမှတ်တမ်းကို ကြည့်ပါက လွန်စွာ မြန်ဆန်လှသည့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကွင်းဆက်နှင့် တပ်ဆင်ရေးစနစ် ရှိပြီး ဖောက်သည်တို့၏ လိုအပ်ချက်အတိုင်း အလျင်အမြန် ဖြည့်ဆည်းနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ Dell ၏ တပ်ဆင်ပြီး ကွန်ပျူတာများမှာ စင်ပေါ်တွင် ကြာရှည် ရှိမနေဘဲ ဖောက်သည်တို့ထံ ပို့ဆောင်မည့် ထရပ်ကားများပေါ်သို့ တိုက်ရိုက် ရောက်ရှိသွားလေ့ရှိသည်။ မန်နေဂျာတို့အတွက် တန်ဖိုးရှိသည့် သင်ခန်းစာမှာ လွန်စွာ ရိုးရှင်းပါသည်။ သင်၏ လုပ်ငန်းကို ပုံဖော်ရာတွင် ကုန်လက်ကျန်ကို နည်းနိုင်သမျှ နည်းစေနိုင်သည့် ဗျူဟာကို ချမှတ်ပါ။

Financial Leverage

ချေးယူထားသည့် ငွေကြေးတစ်ရပ်ဖြင့် ကုမ္ပဏီအတွက် လိုအပ်သည့် Asset များ ဝယ်ယူခြင်း၊ လုပ်ငန်းတိုးချဲ့ခြင်းကို Financial Leverage ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ကုမ္ပဏီ၏ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းတွင် ကြည့်ပါက ကြွေးမြီရာခိုင်နှုန်း များများ၊ ပိုင်ရှင်တို့၏ ထည့်ဝင်ငွေ နည်းနည်းဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို Highly Leverage ဟု ခေါ်ပါသည်။ (ကွဲပြားမှုတစ်ရပ်အနေနှင့် Operating Leverage ကို လေ့လာပါ။

၁။ Supply Chain

ယင်းတွင်ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ဆောင်မှုကုန်ကျစရိတ်ကို ပြောင်းလဲမှု မရှိဘဲ ပုံသေထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- ကုမ္ပဏီတစ်ခု၌ စက် ကိရိယာများတွင် များပြားသည့် ပမာဏကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကာ ကုန် ထုတ်လုပ်မှုအတွက် လုပ်သားအနည်းငယ်သာ အသုံးပြုခြင်းကို *High Operating Leverage* ဟု ခေါ်ဆိုသည်။)

Financial Leverage သည် ရင်းနှီးငွေအပေါ် ပြန်ရနှုန်း^၂ ကို မြင့်တက်စေပြီး တစ်ဖက်တွင်လည်း ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Risk) ကို များ ပြားစေပါသည်။ ဥပမာ- သင့်အနေနှင့် ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းတစ်ခုကို ဒေါ်လာ ၄၀၀၀၀၀ နှင့် ဝယ်ယူသည် ဆိုပါစို့။ ယင်းငွေထဲတွင် သင့် ကိုယ်ပိုင်ငွေ ဒေါ်လာ ၁၀၀၀၀၀ နှင့် ချေးငွေ ဒေါ်လာ ၃၀၀၀၀၀ တို့ ပါဝင်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ဤနေရာတွင် တွက်ချက်ရ လွယ်ကူစေရန် အတိုး၊ အခွန်နှင့် ပြန်ဆပ်ငွေများကို ခဏ မေ့ထားပါစို့။ ၄ နှစ်ကြာ သည့်အခါ သင် ဝယ်ထားသည့်ပစ္စည်းသည် ဒေါ်လာ ၅၀၀၀၀၀ ဖြစ်သွားသဖြင့် ပြန်ရောင်းဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ရောင်းချပြီးနောက် ချေးငွေ ၃၀၀၀၀၀ ပြန်ဆပ်အပြီးတွင် သင့်အိပ်ကပ်ထဲ၌ ဒေါ်လာ ၂၀၀၀၀၀ ကျန်ရှိနေသည်။ သင်၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းနှီးငွေမှာ ဒေါ်လာ ၁၀၀၀၀၀ ဖြစ်သဖြင့် အမြတ်ငွေ ဒေါ်လာ ၁၀၀၀၀၀ ရရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းတန်ဖိုးသည် ၂၅ ရာနှုန်းသာ မြင့်တက် ခဲ့သော်လည်း သင့်အနေနှင့် ၁၀၀ ရာနှုန်း အမြတ်ရရှိသည်ဟု ဆိုရ မည် ဖြစ်ပါသည်။ သင့်အနေနှင့် ကိုယ်ပိုင်ငွေ ဒေါ်လာ ၄၀၀၀၀၀ ဖြင့် အဆိုပါ ပစ္စည်းအား ဝယ်ယူ ရင်းနှီးမည် ဆိုပါက ၂၅ ရာနှုန်းသာ မြတ်စွန်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ အမေရိကန် အပါအဝင် နိုင်ငံ အတော် များများသည် Financial Leverage ကို အားပေးသည့်အနေဖြင့်

၁။ Operating Cost
၂။ Return on Investment

ပေးဆောင်ရမည့်အခွန်များတွင် ချေးငွေကို ပေးရသည့် အတိုးနှုန်းများအတွက် အခွန် ပေးဆောင်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။

သို့ရာတွင် Leverage လုပ်ခြင်းကြောင့် နည်းလမ်းနှစ်သွယ်ဖြင့် ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ ဝယ်ယူထားသည့် ပစ္စည်းတန်ဖိုး ကျဆင်းသွားလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အဆိုပါပစ္စည်းသည် မျှော်မှန်းထားသည့် အမြတ်နှုန်းကို မရောက်လျှင်သော်လည်းကောင်း သင်၏ လုပ်ဆောင်ချက်မှာ ဆန့်ကျင်ဘက်ရလဒ်ကို ရရှိနိုင်ပါသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ နမူနာအတိုင်း ဒေါ်လာ ၄၀၀၀၀၀ ဖြင့် ဝယ်ယူထားသော ပစ္စည်း၏ ဈေးနှုန်းသည် ဒေါ်လာ ၃၀၀၀၀၀ သို့ ကျဆင်းသွားပါက မည်သို့ ဖြစ်မည်နည်း။ သင့်အနေနှင့် ချေးငွေ ၃၀၀၀၀၀ ကိုလည်း ဆပ်ရဦးမည် ဖြစ်ရာ အားလုံး ရှင်းလင်းပြီးနောက်တွင် သင့်ထံ၌ တစ်ပြားမျှ ကျန်ရစ်တော့မည် မဟုတ်ပါ။ သင်၏ ကိုယ်ပိုင်ငွေ ဒေါ်လာ ၁၀၀၀၀၀ သည်လည်း ပျောက်ကွယ်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

Financial structure of the firm

Financial Leverage လုပ်ခြင်း၏ အပျက်သဘော အလားအလာမှာ ကုမ္ပဏီ၏ CEO များ၊ ဘဏ္ဍာရေးအမှုဆောင်များ၊ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ဝင်များအနေနှင့် အဆိုပါ ကြွေးမြီ ရယူ၍ ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်တင်းခြင်းကို အမြင့်ဆုံး ရယူ ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းအစား လက်တွေ့ကျသည့် ဘဏ္ဍာရေးဖွဲ့စည်းပုံကို စနစ်တကျ ရွေးချယ်ကာ ရှယ်ယာ ထည့်ဝင်ငွေနှင့် ကြွေးမြီ အချိုးအစားကို မျှတစေရန် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

ကြွေးမြီ ရယူကာ ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်တင်းခြင်းသည် ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နေသရွေ့ ကုမ္ပဏီ၏ ဝင်ငွေ တိုးတက်နေမည် ဖြစ်သော်

-
- ၁။ Financial Structure
  - ၂။ Equity and Debt Ratio

လည်း ဘဏ္ဍာရေး မန်နေဂျာများအနေနှင့် သိထားသင့်သည်မှာ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အန္တရာယ်များအပြင် ချေးငွေ များများ ရယူခြင်းမှ ပေးရမည့် အတိုးနှုန်းများကိုလည်း ရှုံးသည်ဖြစ်စေ၊ မြတ်သည်ဖြစ်စေ ပေးဆောင်ရမည့်တာဝန် ရှိနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီ အများစုသည် လုပ်ငန်းများ ကပြောင်းကပြန် ဖြစ်ချိန်များ၊ စီးပွားရေး ကျဆင်းသည့် အခြေအနေများတွင် ချေးငွေများကို အချိန်မှန် ပေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်လေ့ရှိပါသည်။

ကြွေးရှင်များနှင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများက ကုမ္ပဏီ၏ လက်ကျန် ရှင်းတမ်းကို စစ်ဆေးသည့်အချိန်တွင် ကြွေးမြီနှင့် ရှယ်ယာ ထည့်ဝင် ငွေအချိုး (debt-to-equity ratio) ကို သေချာစွာ ကြည့်ရှုလေ့လာ လေ့ရှိသည်။ ယင်းတို့အနေနှင့် ကုမ္ပဏီ လက်ကျန်ရှင်းတမ်း၏ အခြေအနေ ဆိုးရွားမှု ရှိ မရှိကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာကြပြီး အထူးသဖြင့် ကြွေးမြီများအပေါ် အတိုးငွေများ ရရှိနိုင်မှုနှင့် ငွေချေးစာချုပ် ထုတ်ရောင်းထားခြင်းအပေါ် အတိုးများ ပေးဆပ်နိုင်ခြေ ရှိ မရှိတို့ကို လေ့လာကြပါသည်။

ဥပမာ- ကြွေးမြီများများဖြင့် လည်ပတ်နေသည့် ကုမ္ပဏီတစ်ခု သည် ကြွေးမြီ နည်းနည်းဖြင့် လည်ပတ်နေသည့် ပြိုင်ဘက် ကုမ္ပဏီ တစ်ခုထက် အတိုးစရိတ် နှစ်ဆ သုံးဆခန့် ရှိနေတတ်ပါသည်။ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများကလည်း ကြွေးမြီ များများဖြင့် လည်ပတ်နေသည့်ကုမ္ပဏီ မှ မြင့်မားသည့် အမြတ်ဝေစုနှုန်း ပေးရန် တောင်းဆိုလေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့က ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပေါ် ပြန်ရမှုကို များများ မမျှော်မှန်းနိုင်ဘဲ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ မြင့်မြင့်မားမား မယူလိုကြပါ။

၁။ Bond
၂။ Risk

The Income Statement

ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်စာရင်း (The Income Statement) သည် လက်ကျန်ရှင်းတမ်းနှင့် မတူဘဲ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ အခြေအနေကို ကာလ တစ်ခုတွင် ဖြတ်၍ ကြည့်ရှုခြင်း ဖြစ်ပြီး စုစည်းထားသည့် လုပ်ငန်းရလဒ်များကို သတ်မှတ်ထားသည့်အချိန် (ဥပမာ- သုံးလပတ်၊ တစ်နှစ်) အတွင်း ရေးဆွဲဖော်ပြသည့် စာရင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းက သင့်ကို ကုမ္ပဏီသည် မြတ်နေသည် သို့မဟုတ် ရှုံးနေသည် ဆိုသည် ကို ဖော်ပြပေးပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် သတ်မှတ် ကာလအတွင်း အသားတင်အမြတ်ငွေ/အရှုံး မည်မျှ ရှိနေသည်ကို ဖော်ပြပေးပါသည်။ သို့အတွက် အဆိုပါစာရင်းကို Profit-and-loss Statement (P & L) ဟုလည်း ခေါ်ဆိုကြပါသည်။ အဆိုပါရှင်းတမ်း က သင့်ကို ကုမ္ပဏီ၏ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်သာမက ရရှိနိုင်သည့် အမြတ်မာဂျင်ကိုလည်း ဖော်ပြပေးပါသည်။

လက်ကျန်ရှင်းတမ်းအတိုင်းပင် Income Statement တွင်လည်း ရိုးရှင်းသည့် ပုံသေနည်းတစ်ခုဖြင့် ကိုယ်စားပြု လေ့လာနိုင်ပါသည်။

$$\text{Revenues} - \text{Expenses} = \text{Net Income}$$

(ဝင်ငွေ - အသုံးစရိတ် = အသားတင်ဝင်ငွေ)

ပထမဦးစွာ Income Statement ကို အရောင်း^၁ သို့မဟုတ် ဝင်ငွေ^၂ ဖြင့် စတင်လေ့ရှိပါသည်။ ယင်းမှာ ကုမ္ပဏီ၏ ထုတ်ကုန် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဖောက်သည်များသို့ ပေးပို့ရောင်းချ ခြင်း/ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းက ရရှိသည့်ဝင်ငွေများ ဖြစ်ပြီး အခြားသော ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်များလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ ကုမ္ပဏီ သည် ဒေါ်လာ ၁ သန်း တန်ဖိုးရှိ ကုန်များကို ဖောက်သည်တစ်ဦး

၁။ Sale
၂။ Revenue

ထံသို့ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ပေးပို့ရောင်းချကာ ကုန်ပို့လွှာ^၁ကို ဒီဇင်ဘာလကုန်မှ ပေးပို့သည် ဆိုပါက ဖောက်သည်က ငွေမချေရသေးသည့်တိုင် ယင်းအရောင်းစာရင်းကို ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်အတွက် အရောင်းဟုသာ မှတ်ယူရမည် ဖြစ်သည်။

အသုံးစရိတ် ပုံစံမျိုးစုံ ရှိပါသည်။ ကုမ္ပဏီ၏ ထုတ်ကုန်များကို သိုလှောင်သည့်စရိတ်၊ စီမံခန့်ခွဲမှုစရိတ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာများအတွက် တန်ဖိုးလျှော့စရိတ်၊ အတိုးစရိတ်၊ အခွန်အခများ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းစရိတ်များကို ဝင်ငွေထဲက နုတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ ရှင်းတမ်း၏ အောက်ဆုံးလိုင်းတွင် သတ်မှတ်ကာလ တစ်ခုအတွင်း ကျန်ရှိသည့်ငွေ (အသားတင်ဝင်ငွေ သို့မဟုတ် အသားတင် အမြတ်ငွေ) ကို ဖော်ပြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဆက်လက်၍ Amalgamated Hat Rack ကုမ္ပဏီ၏ တစ်ဖက်ဖော်ပြပါ income statement တွင်ဖော်ပြထားသည့် အချက်တစ်ခုချင်းကို လေ့လာကြည့်ပါ။ Cost of Goods sold (COGS) သည် ကုမ္ပဏီ၏ ကုန်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်မှုအတွက် တိုက်ရိုက်ကုန်ကျသည့် စရိတ်များ ဖြစ်သည်။ ယင်းတွင် ကုန်ကြမ်း ဝယ်ယူစရိတ်၊ ကုန်ချောထုတ်ရာတွင် အသုံးပြုမည့် အခြား ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူစရိတ်နှင့် လုပ်အားခများ ပါဝင်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီဝင်ငွေမှ COGS ကို နုတ်ပါက အကြမ်းအမြတ်^၂ကို ရရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။ အကြမ်းအမြတ်သည် ကုမ္ပဏီ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို တိုင်းတာရာတွင် အရေးပါသည့် ကိန်းဂဏန်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ဖော်ပြပါ စာရင်းအရ ကုမ္ပဏီ၏ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်အတွက် အကြမ်းအမြတ်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၆၀၀၀၀၀ ဖြစ်ပါသည်။

-
- ၁။ Invoice
  - ၂။ Gross Profit

		For the period ending December 31 , 2010
Retail Sales	\$	2,200,000
Corporate Sales		1,000,000
Total sales revenue		3,200,000
Less : Cost of goods sold		1,600,000
Gross Profit		1,600,000
Less: Operating Expenses		800,000
Less: Depreciation Expenses		42,500
Earning before interest and taxes (EBIT)		757,500
Less: Interest Expenses		110,000
Earning before income taxes		647,500
Less: Income Taxes		300,000
Net Income	\$	347,500

နောက်ထပ် အရေးပါဆုံး စာရင်းတစ်ခုမှာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ကုန်ကျစရိတ် (Operating Cost) ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတွင် ရုံးဝန်ထမ်းများ၏ လစာစရိတ်များ၊ ရုံးခန်း ငှားရမ်းခများ၊ ရောင်းဝယ်ရေးစရိတ်များနှင့် အခြားသော ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဖြန့်ချိရေးနှင့် တိုက်ရိုက်မသက်ဆိုင်သော စရိတ်များ ပါဝင်ပါသည်။

Income statement တွင် ပါဝင်သည့် တန်ဖိုးလျှော့စရိတ်မှာ စရိတ်အမျိုးအစားတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ငွေစာရင်းမှ ထွက်မသွားသည့် စရိတ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ အစောပိုင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း တန်ဖိုးလျှော့ဆိုသည်မှာ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများ၏ ခန့်မှန်းခြေ အသုံးဝင်သက်တမ်းကို လိုက်၍ စရိတ်တစ်ခုကို သတ်မှတ် လျာထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာ-

၁။ Depreciation

ထရပ်ကားတစ်စင်းသည် ၅ နှစ်သာ အသုံးဝင် သက်တမ်းရှိသည် ဆိုပါစို့။ ကုမ္ပဏီသည် Income Statement တွင် ယင်းထရပ်ကား၏ စရိတ်ကို တစ်နှစ်ထဲတွင် ထည့်သွင်းခြင်း မပြုဘဲ ၅ နှစ် ခွဲ၍ ထည့်သွင်း တွက်ချက်ခြင်း ဖြစ်ပြီး ၅ နှစ် ပြည့်သည့် အချိန်တွင် ယင်း ထရပ်ကား၏ တန်ဖိုးသည် လျော့ကျသွားမည် ဖြစ်သည်။

အကြမ်းအမြတ်မှ Operating expenses နှင့် တန်ဖိုးလျော့စရိတ် ကို နုတ်ပါက Operating earning သို့မဟုတ် Operating profit ကို ရရှိပါသည်။ ဤရရှိသည့်အမြတ်ငွေကို အတိုးနှင့် အခွန်မပေးဆောင် မီ အမြတ် (Earnings before interest and taxes, EBIT) ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။

Income statement ၏ နောက်ဆုံးစရိတ်များမှာ အခွန်ပေးငွေ နှင့် ချေးငွေများအပေါ် ပေးဆောင်သည့် အတိုးငွေများ ဖြစ်ပါသည်။ သင့်အနေနှင့် စရိတ်စကားများအားလုံး နုတ်ပြီးနောက် အပေါင်း ရလဒ် ထွက်ပေါ်ပါက သင်၏ကုမ္ပဏီသည် Amalgamated ကုမ္ပဏီကဲ့သို့ အမြတ်အစွန်း ရရှိသည့် ကုမ္ပဏီတစ်ခု ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

Multiyear Comparisons

လက်ကျန်ရှင်းတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း Income statement တစ်ခုထဲတွင် နှစ်တစ်နှစ်ထက် ပိုမိုပြီး နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြခြင်းသည် တစ်နှစ်စာ ဖော်ပြခြင်းထက် ပိုမို ကောင်းမွန်ပါသည်။ ယင်းသို့ ဖော်ပြခြင်းဖြင့် ကုမ္ပဏီ၏ ဦးတည်ရာလမ်း၊ အချိုးအကွေ့နှင့် ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ပြဿနာများကို တွေ့မြင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီ အတော်များများ၏ နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာတွင် အနည်းဆုံး နောက်ကြောင်းပြန် ၅ နှစ်အထိ ဖော်ပြကြသည်ကို တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

စာမျက်နှာ (၃၃) တွင် ဖော်ပြထားသည့် Amalgamated ကုမ္ပဏီ ၏ သုံးနှစ်စာ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်စာရင်းတွင် နှစ်စဉ် လက်လီ အရောင်းတန်ဖိုးမှာ တည်ငြိမ်စွာ တိုးတက်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရပြီး ကော်ပိုရိတ်အရောင်းမှာ အနည်းငယ် ကျဆင်းခဲ့သည်ကို တွေ့ရ သည်။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်စရိတ်မှာ ပြောင်းလဲမှု မရှိသော်လည်း စုစုပေါင်း အရောင်းတန်ဖိုးမှာ တိုးတက်လာသည်ကို တွေ့မြင်ရပါ သည်။ ဤသည်မှာ ကောင်းမွန်သည့် လက္ခဏာတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ကုမ္ပဏီ စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့အနေနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုစရိတ်ကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားသည်မှာ မြင်သာပါသည်။ အတိုးစရိတ်မှာလည်း ကျ ဆင်းလာပြီး ယင်းမှာ ကုမ္ပဏီအနေနှင့် ချေးငွေများကို ပေးဆပ်လိုက် သည့်အတွက် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

သင်နှင့် ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်ရှင်းတမ်း မည်သို့ ဆက်နွယ် နေသည်

ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း သုံးခု ရှိသည့်အထဲတွင် မန်နေဂျာတို့နှင့် အကြီး မားဆုံး ဆက်နွယ် ပတ်သက်နေသည်မှာ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ် ရှင်းတမ်းပင် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မန်နေဂျာတို့နှင့် ဤစာရင်းထဲမှ စာရင်းခေါင်းစဉ် တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခုနှင့် ဆက်နွယ် ပတ်သက်နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

Generating Revenue

တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် ကုမ္ပဏီတွင် ရှိနေသည့်သူ အားလုံးနီးပါး သည် ဝင်ငွေ တိုးမြှင့်ရေး ဆိုသည့် ရည်မှန်းချက်ကို ပါဝင် ကူညီ ဆောင်ရွက်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုကို ဒီဇိုင်း ထုတ်သူမှ

၁။ Operating Expenses

မန်နေဂျာများလက်စွဲ အခြေခံဘဏ္ဍာရေးလမ်းညွှန်

Amalgamated Hat Rack multiperiod income statement

For the period ending December 31

		2010	2009	2008
Retail Sales	\$	2,200,000	2,000,000	1,720,000
Corporate Sales		1,000,000	1,000,000	1,100,000
Total sales revenue		3,200,000	3,000,000	2,820,000
Less : Cost of goods sold		1,600,000	1,550,000	1,400,000
Gross Profit		1,600,000	1,450,000	1,420,000
Less: Operating Expenses		800,000	810,000	812,000
Less: Depreciation Expenses		42,500	44,500	45,500
Earning before interest and taxes (EBIT)		757,500	595,500	562,500
Less: Interest Expenses		110,000	110,000	150,000
Earning before income taxes		647,500	485,500	412,500
Less: Income Taxes		300,000	194,200	165,000
Net Income	\$	347,500	291,300	247,500

သည် ထုတ်လုပ်သူ၊ ဖြန့်ချိသူ၊ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူ၊ ဖောက်သည်နှင့် ဆက်ဆံရသူများ အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကနဦး တာဝန်ရှိသည့်ဌာနမှာ အရောင်းနှင့်ဈေးကွက်မြှင့်တင်ရေး ဌာန ဖြစ်ပါ သည်။ အကယ်၍ တူညီသည့် ထုတ်ကုန်တစ်ခုကို ပြိုင်ဘက် ကုမ္ပဏီ တစ်ခုထက် ပိုမို ရောင်းချရပါက အရောင်းနှင့် ဈေးကွက်မြှင့်တင်ရေး ဌာနအနေနှင့် အောင်မြင်မှု ရရှိသည်ဟု ဆိုရမည် ဖြစ်သည်။

အလွန် အရေးပါသည့် အချက်တစ်ခုမှာ အထက်ပါ ဌာနတွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေသည့် မန်နေဂျာများအနေနှင့် ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်ရှင်းတမ်းကို ကျကျနန နားလည် သဘောပေါက်ရေး ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာ လုပ်ငန်း၏ ဝင်ငွေနှင့် ကုန်ကျစရိတ်တို့ကို

၁။ Sale and marketing department

ချင့်ချိန်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- အရောင်းကိုယ်စားလှယ်က ပစ္စည်း တစ်မျိုးကို လျှော့နှုန်း^၁ များများနှင့် ရောင်းချလိုက်ပါက ကုမ္ပဏီ ၏ အကြမ်းအမြတ်ကို ထိခိုက်သွားနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ ဈေးကွက် မြှင့်တင်ရေးသမားများက ဖောက်သည် အသစ်များ လိုချင်သည့် အတွက် ငွေများများ သုံးစွဲလိုက်သည် ဆိုပါကလည်း လုပ်ငန်း လုပ် ဆောင်မှု အပေါ်မှ အမြတ်ငွေ လျော့ကျသွားမည် ဖြစ်သည်။ ဤ ကိန်းဂဏန်းများကို မျှမျှတတနှင့် ချင့်ချိန် ဆောင်ရွက်ရမည်မှာ မန်နေဂျာများ၏ တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။

Managing Budget

လုပ်ငန်းတစ်ခုကို လည်ပတ်နေခြင်းသည် ဘတ်ဂျက်အကန့်အသတ် တောင်အတွင်းမှ လုပ်ဆောင်နေသည် ဆိုသည့် အချက်ကို မမေ့ သင့်ပေ။

သင်သည် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ^၂ သို့မဟုတ် လူ သား အရင်းမြစ်ဌာန^၃၏ ယူနစ်တစ်ခုကို ဦးဆောင် ကြီးကြပ်ရသည် ဆိုပါစို့။ သင့်အနေနှင့် လုပ်ငန်းမှ ရမည့် ဝင်ငွေအပေါ် ဩဇာသက် ရောက်မှု မရှိနိုင်သော်လည်း အသုံးစရိတ်ပေါ်တွင် ဩဇာသက် ရောက်မှု ရှိမည်မှာ သေချာပါသည်။ ယင်းစရိတ်များသည် ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်စာရင်းအပေါ် ရိုက်ခတ်မည် ဖြစ်သည်။ သင့်အနေနှင့် ရင်းနှီးကုန်စည်တစ်ခု ဥပမာ- ကွန်ပျူတာ ဆော့ဝဲတစ်စုံ ဝယ်ယူလိုက် သည် ဆိုသည်နှင့် အဆိုပါ ရင်းနှီးပစ္စည်းအတွက် တန်ဖိုးလျော့စရိတ်^၄ ကို ထည့်သွင်း တွက်ချက်ရတော့မည် ဖြစ်သည်။

-
- ၁။ Discount
  - ၂။ Information Technology
  - ၃။ Human Resource Department
  - ၄။ Depreciation

သင့်ကုမ္ပဏီ၏ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်ရှင်းတမ်းကို သေသေချာချာ လေ့လာလေလေ အခွင့်အလမ်းအပေါ် ကန့်သတ်ချက်များကို တွေ့မြင်လေလေ ဖြစ်မည်။ သင့်အနေနှင့် ဝန်ထမ်းအသစ် နှစ်ဦး သို့မဟုတ် သုံးဦး ခန့်ထားလိုသည် ဆိုပါစို့။ အရောင်းတန်ဖိုးနှင့် လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်မှု ကုန်ကျစရိတ်အချိုးမှာ အကျဘက်သို့ ဦးတည်သွားမည် ဖြစ်ပြီး သင့်ထံတွင် အဆိုပါလမ်းကြောင်း ပြန်လည် ဦးမော့လာရေးအတွက် ကြီးမားသည့်တာဝန် ကျရောက်လာပေမည်။

Managing a P & L

မန်နေဂျာ အတော်များများသည် လုပ်ငန်း၏ အရှုံးအမြတ် P & L အတွက် တာဝန်ရှိသူများ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဝင်ငွေနှင့် အရှုံးအမြတ် ရှင်းတမ်း၏ အစိတ်အပိုင်း တော်တော်များများကို တာဝန်ယူရသူများ ဖြစ်သောကြောင့်ပင်။ အကယ်၍ သင်သည် လုပ်ငန်း၏ ယူနစ်တစ်ခု၊ စတိုးဆိုင်တစ်ခု၊ စက်ရုံတစ်ခု၊ ရုံးခွဲတစ်ခု၊ ထုတ်ကုန်လိုင်းတို့ တစ်ခုခုကို တာဝန်ယူရသူ ဖြစ်ပါက ပိုမို သက်ဆိုင်မည် ဖြစ်သည်။

သင် တာဝန်ယူရသည့် Income Statement ၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုသည် ကုမ္ပဏီ တစ်ခုလုံးကို တာဝန်ယူရသည်နှင့် မတူညီပါ။ ဥပမာ- အတိုးစရိတ်များ၊ ဝန်ဆောင်စရိတ်များနှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်မှု မရှိနိုင်ပါ။ သို့ရာတွင် သင်၏ အလုပ်သည် ဝင်ငွေ တိုးတက်ရေးနှင့် စရိတ်ကို စီမံခန့်ခွဲရသည် ဖြစ်၍ သင် တာဝန်ယူရသည့် ထုတ်ကုန်လိုင်း သို့မဟုတ် ယူနစ်တစ်ခုအတွက် အကျိုးအမြတ် အများဆုံး ရရှိရေးကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် သင့်အနေနှင့် ကုန်ရောင်းစရိတ်၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်စရိတ် အစရှိသည်တို့

၁။ Profit and Loss

ကို နားလည်အောင်၊ ခြေရာခံနိုင်အောင် လေ့လာထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

The Cash Flow Statement

ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်း (The Cash Flow Statement) သည် အရေးပါသည့် ရှင်းတမ်းသုံးခုအနက် အသုံးအနည်းဆုံးနှင့် နားလည်ရန် အခက်ဆုံးတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဤစာရင်းက သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတွင်း ကုမ္ပဏီအနေနှင့် ငွေသား ရရှိမှုနှင့် သုံးစွဲမှုကို အစိတ်အပိုင်းကြီးများအလိုက် ဖော်ပြ ရေးဆွဲထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သင် ထင်ထားသည့်အတိုင်းပင် အသုံးစရိတ်အားလုံးကို ရှင်းတမ်းတွင် အနှုတ်ကိန်းဖြင့် ဖော်ပြကာ ဝင်ငွေအရင်းအမြစ် အားလုံးကို အပေါင်းကိန်းဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုစီ၏ အခြေတွင် ကုမ္ပဏီသို့ စီးဝင်သည့် အသားတင် စုစုပေါင်း ငွေသားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းကိန်းသည် အပေါင်း ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ အနှုတ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ရှင်းတမ်းတွင် အဓိက အစိတ်အပိုင်းကြီး သုံးမျိုး ပါဝင်ပါသည်။ ပထမ အမျိုးအစားမှာ **Operating Activities** ဖြစ်ပြီး ကုမ္ပဏီ၏ ပုံမှန်လုပ်ငန်းများမှ ရရှိသည့်ဝင်ငွေနှင့် သုံးစွဲလိုက်သည့် အသုံးစရိတ်များ အကျုံးဝင်ပြီး အောက်တွင် ဖော်ပြမည့် အစိတ်အပိုင်း နှစ်မျိုးတွင် မပါဝင်သည့် အချက်များ အားလုံးကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲထားပါသည်။ ဒုတိယ အမျိုးအစားမှာ **Investing activities** ဖြစ်ပြီး ယင်းတွင် မတည် ရင်းနှီးပစ္စည်းများ ဝယ်ယူခြင်းမှ ထွက်ငွေနှင့် အချို့သော မတည်ပစ္စည်းများ ပြန်ရောင်းထုတ်ခြင်းမှ ရငွေများကို ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တတိယ အမျိုးအစားမှာ **Financing Activities**

၁။ Capital Equipment

ဖြစ်ပြီး ယင်းတွင် ရယူထားသည့် ကြွေးမြီများကို လျော့ချရေးအတွက် သုံးသည့်ငွေများ၊ ဈေးကွက်မှ စတော့များ ပြန်ဝယ်ရာတွင် သုံးသည့် ငွေများနှင့် အမြတ်ဝေစု^၁ ပေးသည့်ငွေများ၊ တစ်ဖက်တွင် ချေးငွေ ရယူခြင်း၊ စတော့များ ရောင်းချခြင်းမှ ရရှိသည့်ငွေများ ပါဝင်ပါသည်။

ဆက်လက်၍ Amalgamated ကုမ္ပဏီ၏ နမူနာကို ကြည့်ကြ ပါစို့။ တစ်ဖက် ဖော်ပြပါ ငွေသား စီးဆင်းမှု မှတ်တမ်းအရ ယင်း ကုမ္ပဏီသည် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်အကုန်တွင် စုစုပေါင်း ငွေသားစီးဝင်မှု ဒေါ်လာ ၁၆၆၀၀၀ ရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ယင်းပမာဏမှာ လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်မှုမှ ဝင်ငွေ ဒေါ်လာ ၂၉၁၀၀၀ နှင့် ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်တင်းခြင်းမှ ရငွေ ဒေါ်လာ ၇၅၀၀၀ ကို ပေါင်းကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များမှ ထွက်ငွေ ဒေါ်လာ ၂၀၀၀၀၀ ကို နုတ်ရာမှ ရရှိသည်။

ငွေသားစီးဆင်းမှုရှင်းတမ်းသည် ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်ရှင်းတမ်း မှ အသားတင် အမြတ်ငွေနှင့် ကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ်စာရင်းထဲရှိ အမှန်ငွေ ပမာဏ အပြောင်းအလဲ၏ ဆက်နွယ်ပုံကို ပြသသည်။ စာရင်းကိုင် ဘာသာစကားအရ စာရင်းညှိနှိုင်းခြင်း^၂ ပြုလုပ်သည် ဆိုရာတွင် ကုမ္ပဏီ အမြတ်ငွေ/ငွေသားလက်ကျန်နှင့် အသားတင် အမြတ်ငွေ အတွက် ညှိနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အချို့သော ညှိနှိုင်းမှု များမှာ ရိုးရှင်း လွယ်ကူပါသည်။ ဥပမာ- တန်ဖိုးလျော့သည် ငွေသား မထွက်သည့် စရိတ် ဖြစ်ပြီး ယင်းကို အသားတင်အမြတ်ငွေထဲ ထည့်သွင်းပါက အသားတင် အမြတ်ငွေ ပမာဏ ပြောင်းသွားမည် ဖြစ်သည်။ သင်္ချာတွက်နည်းအရ ရှုပ်ထွေးမှု မရှိသော်လည်း အချို့သော ညှိနှိုင်းမှုများမှာ လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ပြရန် ခက်ခဲပါသည်။ အကယ်၍ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်ကုန်တွင် ရှိသည့် ရရန်ရှိစာရင်း^၃မှာ ၂၀၀၉ ခုနှစ်ကုန်ရှိ

၁။ Dividend
၂။ Reconciles
၃။ Account Receivable

ရရန်ရှိစာရင်းထက် နည်းမည် ဆိုပါက လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဝင်ငွေ ပိုထွက်လာမည် ဖြစ်ပြီး ယင်းကို အသားတင် အမြတ်ငွေထဲတွင် ထည့်သွင်း တွက်ချက်နိုင်ပါသည်။

Amalgates Hat Rack cash flow statement for the year ending

	2010 Decembe, 31	
Net Income	\$	347,500
Operating activities		
Accounts receivable		(43,000)
Inventory		(80,000)
Prepaid expenses		(25,000)
Accounts payable		20,000
Accrued expenses		21,000
Income tax payable		8,000
Depreciation expenses		42,500
Total changes in operating assets and liabilities		(56,500)
Cash flow from operation		291,000
Investing activities		
Sale of property, plants and equipment		267,000
Capital expenditure		(467,000)
Cash flow from investing activities		(200,000)
Financing Activities		
Short-term debt decrease		(65,000)
Long-term borrowing		90,000
Capital stocks		50,000
Cash dividend to stockholders		-
Cash flow from financing activities		75,000
Increase in cash during year		\$ 166,000

ဆက်လက်၍ Amalgamated ကုမ္ပဏီ၏ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် ငွေ သား စီးဆင်းမှုစာရင်းပါ ခေါင်းစဉ်တစ်ခုချင်းကို လေ့လာကြည့်ပါ။

○ **Operating activites.** အသားတင် ဝင်ငွေ ဒေါ်လာ ၃၄၇၅၀၀ ကို ထိပ်ဆုံးတွင် ဖော်ပြထားသည်။ အဆိုပါကိန်းမှာ

Income Statement (၂၀၁၀) ၏ အောက်ဆုံးရှိကိန်း ဖြစ်ပြီး ယင်းကို အခြေခံပြီး စာရင်းညှိရမည် ဖြစ်သည်။ Account Receivable, Inventory, prepaid expenses, account payable, accrued expenses and income tax payable စသည့်ကိန်း အားလုံးမှာ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်နှင့် ၂၀၀၉ ခုနှစ်များ ၏ လက်ကျန် ရှင်းတမ်းမှ တွက်ချက် ရယူထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ငွေသား စီးဆင်းမှု ရှင်းတမ်းတစ်ကြောင်းစီတွင် ဖော်ပြထား သော ကိန်းဂဏန်းများမှာ လက်ကျန်ရှင်းတမ်း နှစ်ခု၏ ခြား နားချက် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ စာရင်း ညှိနှိုင်းချက်များသည် အသားတင် ဝင်ငွေမှ ငွေလက်ကျန်/ဘဏ်လက်ကျန်အဖြစ် သို့ ပြောင်းလဲ တွက်ချက်ရာတွင် အထောက်အကူပြုပါသည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း တန်ဖိုးလျော့သည် ငွေ ကြေးဖြင့် ပေးရသော စရိတ် မဟုတ်သည့်အတွက် ပြန်ပေါင်း ထည့်ပေးရပါသည်။ ထို့နောက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမှ အသားတင် ငွေသား ရရှိရန်အတွက် ပေါင်းခြင်း၊ နုတ်ခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးရသည်။

○ **Investing activites.** Amalgamated မှ ပုံသေပိုင်ပစ္စည်း များ ဖြစ်သည့် စက်ရုံ၊ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းနှင့် စက်ကိရိယာများ တန်ဖိုး ဒေါ်လာ ၂၆၇၀၀၀ ကို ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရောင်းချ ခဲ့ပါသည်။ လွယ်ကူစေရန်အတွက် အဆိုပါ ပစ္စည်းများကို တန်ဖိုး လျော့ခြင်း မရှိသေးဟု မှတ်ယူပါ။ ဆက်လက်၍ ကုမ္ပဏီသည် ဒေါ်လာ ၄၆၇၀၀၀ တန်ဖိုးရှိ ပုံသေပိုင်ပစ္စည်း များကို ဝယ်ယူခဲ့ပါသည်။

○ **Financing activites.** Amalgamated သည် ယင်း၏ ကာလတို ကြေးမြီ ဒေါ်လာ ၆၅၀၀၀ ကို လျော့ချခဲ့ (ပြန်လည် ပေးဆပ်ခဲ့) ကာ ကာလရှည်ချေးငွေ ဒေါ်လာ ၉၀၀၀၀ ကို

ရယူခဲ့သည်။ ဆက်လက်၍ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများသို့ ဒေါ်လာ ၅၀,၀၀၀ ဖိုးရှိ စတော့များကို ရောင်းချခဲ့သည်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း ရှယ်ယာရှင်များသို့ အမြတ်ဝေစု ပေးဝေခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ ရှိခဲ့ပါက Financing activities ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ထည့်သွင်းရပါမည်။

○ **Changes in Cash.** အထက်တွင် ရှင်းလင်း တင်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ငွေသား ပြောင်းလဲမှု အခြေအနေမှာ အထက်ဖော်ပြပါ အစိတ်အပိုင်း ခေါင်းစဉ် သုံးခုကို ပေါင်းခြင်းမှ ရရှိပါသည်။ ယင်းပမာဏသည် ၂၀၀၉ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းနှင့် ၂၀၁၀ လက်ကျန်ရှင်းတမ်း၏ ငွေလက်ကျန်/ဘဏ်လက်ကျန်တို့၏ ခြားနားချက် ပမာဏနှင့် ကိုက်ညီရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤငွေသားစီးဆင်းမှု ရှင်းတမ်းသည် လွန်စွာ အသုံးဝင်သည့် ရှင်းတမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ သင့်ကုမ္ပဏီ၏ မြတ်စွန်းမှုများကို ငွေကြေးအဖြစ် အောင်မြင်စွာ ပြောင်းလဲနိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ၊ ငွေကြေးခိုင်မာ တောင့်တင်းသည့် အခြေအနေ ရှိ မရှိနှင့် ပေးရန်ရှိသည်များကို အချိန်တန်လျှင် ပေးချေနိုင်မှု ရှိ မရှိတို့ကို ကြည့်ရှုနိုင်၍ ဖြစ်သည်။

သင်နှင့် ငွေသားစီးဆင်းမှုမှတ်တမ်း မည်သို့ ဆက်နွယ်နေသည်
အကယ်၍ သင်သည် ကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခု၏ မန်နေဂျာတစ်ဦး ဖြစ်ပါက သင့်အလုပ်ရှင်၏ ငွေသားစီးဆင်းမှု အပြောင်းအလဲသည် သာမန်အားဖြင့် သင်၏ နိစ္စရူဝအလုပ်ကို ရိုက်ခတ်စေနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သင့်ကုမ္ပဏီ၏ နောက်ဆုံး သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ငွေသားစာရင်းများ (သိခွင့်ရှိသည့်အခြေအနေ ရှိပါက) ကို သိရှိထားရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် လာမည့်နှစ်တွင် သင့်ဌာန၏ ဘတ်ဂျက်ရငွေ-သုံးငွေ ခွဲဝေမှုအတွက်

၁။ Budget

အရေးပါသည့်အချက် ဖြစ်လာနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ယခုနှစ်တွင် ငွေကျပ်တည်းပါက သင့်အနေနှင့် သင့်တင့်သည့် ဘတ်ဂျက်ကိုသာ တောင်းခံနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ငွေရွှင်သည့်နှစ်တွင် ဘတ်ဂျက်ကို ပိုပိုသာသာ တောင်းခံနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သတိချပ်သင့်သော အချက်မှာ ကုမ္ပဏီသည် နှစ်အတွင်း အမြတ်အစွန်းများ ရရှိသော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အသစ်များ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရရန်ရှိများ ကောက်ခံရန် ခက်ခဲခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း ငွေကျပ်တည်းနိုင်သည့် အခြေအနေ ရှိနိုင်ခြင်းပင်။

သင်သည် အဆိုပါ ငွေသားစီးဆင်းမှုမှတ်တမ်းပါ အချက်များ အပေါ်တွင် ဩဇာသက်ရောက်မှု တစ်စုံတစ်ရာ ရှိနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ သင်သည် ကုန်လက်ကျန်စာရင်းကို တာဝန်ယူရသူ ဖြစ်ပါက ကုန်စည်အသစ် ထပ်ဝင်တိုင်းသည် အသုံးစရိတ်ဘက်တွင် တက်နေမည် ဆိုသည်ကို မေ့မထားသင့်ပါ။ သင်သည် အရောင်းဌာနတွင် တာဝန်ယူရပါမူ အရောင်း အားလုံးအတွက် ငွေ ရပါသလား၊ ရရန်ရှိစာရင်းများ^၂ ရှိနေပါသလား ဆိုသည်တို့ကို သုံးသပ်ရမည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ္ဍာရေး သတင်းအချက်အလက်များကို မည်သည့်နေရာတွင် ရှာဖွေမည်နည်း

အများပြည်သူသို့ ရှယ်ယာများ ထုတ်ဝေ ရောင်းချထားကာ ယင်း ရှယ်ယာများကို စတော့ဈေးကွက်တွင် စာရင်းဝင်ထားသည့် ကုမ္ပဏီများအနေနှင့် နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာများကို ယင်းတို့၏ ရှယ်ယာရှင်များသို့ ပေးပို့ရပါသည်။ ထို့ပြင် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်

၁။ Inventory
၂။ Receivables

လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်မှုကော်မရှင်^၁တို့၏ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ နှစ်အတွင်း လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အစီရင်ခံစာများ၊ အနာဂတ် အလားအလာများကိုပါ ထုတ်ပြန် ကြေညာရပါသည်။ အများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကုမ္ပဏီ အများစုသည် နှစ်ချုပ်စာရင်းအပြင် သုံးလပတ်၊ ခြောက်လပတ် အစီရင်ခံစာများကို ထုတ်ပြန်လေ့ရှိပါသည်။

အကယ်၍ သင်သည် သင့်ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် သင့်ပြိုင်ဘက် ကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို ရယူလိုပါက အဆိုပါ အချက်အလက်များကို Form 10K ဖြင့် ရယူနိုင်ပါသည်။ (Form 10K ဆိုသည်မှာ အမေရိကန် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်မှုကော်မရှင်မှ သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်ကုမ္ပဏီများ မဖြစ်မနေ တင်ပြရမည့် ဘဏ္ဍာရေးသတင်းအချက်အလက် တင်ပြချက် ဖြစ်ပါသည်။) ယင်းတွင် ကုမ္ပဏီ၏ မဟာဗျူဟာများ၊ ဈေးကွက်နှင့် ဖောက်သည်တို့၏ အနေအထား၊ ကုမ္ပဏီ၏ ထုတ်ကုန်များ၊ အရေးပါသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ အစရှိသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါ အစီရင်ခံစာများကို နိုင်ငံအသီးသီး၏ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်မှု ကော်မရှင်များ၏ဝက်ဆိုက် (website) များတွင်လည်းကောင်း၊ စတော့အိတ်ချိန်းများ၏ဝက်ဆိုက် (website) များတွင်လည်းကောင်း ရယူနိုင်ပါသည်။

အများနှင့် မသက်ဆိုင်သည့် ကုမ္ပဏီများတွင်မူ အဆိုပါ စာရင်းဇယားများကို ထုတ်ပြန် ကြေညာရန် မလိုသော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့်သူများ၊ ငွေချေးမည့်အဖွဲ့များက အဆိုပါ ကုမ္ပဏီ၏ စာရင်းသုံးမျိုးစလုံးကို ကြည့်ရှုလိုကြပါသည်။ ကုမ္ပဏီ အများစုတွင် ယင်း၏ မန်နေဂျာများထံသို့ အဆိုပါစာရင်းများ ဖြန့်ဝေလေ့ရှိပါသည်။ သင့်

၁။ Securites Exchange Commisson

၂။ Private Companies

အနေနှင့် သိလိုပါက တာဝန်ရှိသူ တစ်ဦးဦးထံ ခွင့်ပြုချက် ရယူကာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

အနှစ်ချုပ်

လက်ကျန်ရှင်းတမ်း၊ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ် ရှင်းတမ်းနှင့် ငွေသား စီးဆင်းမှု မှတ်တမ်းတို့သည် ကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေး စွမ်းဆောင်ရည်ကို အမြင် သုံးမျိုးနှင့် ကြည့်ရှုနိုင်သည့်စာရင်းများ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် သဘာဝ မတူညီသော်လည်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်နေပြီး ကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေ မည်မျှ ကောင်းမွန်သည်ကို ဖော်ပြပါသည်။

- လက်ကျန်ရှင်းတမ်း (Balance Sheet) သည် ကုမ္ပဏီ၏ သတ်မှတ်ထားသည့်နေ့ရှိ ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေကို ဖော်ပြသည့် စာရင်းတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ရရန်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးရန် တာဝန်များ၊ ရင်းနှီးငွေ (ရှယ်ယာ ထည့်ဝင်ငွေ) တို့ကို ဖော်ပြပါသည်။
- ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်ရှင်းတမ်း (Income Statement) ၏ အချုပ်မှာ အောက်ဆုံးလိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းက သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတွင်း ကုမ္ပဏီသည် မြတ်စွန်းသည် သို့မဟုတ် ရှုံးသည်ကို ဖော်ပြပါသည်။
- ငွေသား စီးဆင်းမှု ရှင်းတမ်း (Cash flow statement) က သင့်ကို ကုမ္ပဏီ၏ငွေသားများ မည်သည့်နေရာက ရရှိသည်၊ မည်သည့်နေရာသို့ ထွက်ခွာသွားသည်ကို ဖော်ပြပါသည်။ ယင်းက အသားတင်အမြတ်ငွေနှင့် လက်ကျန်ရှင်းတမ်းတစ်ခုနှင့် နောက်တစ်ခု ငွေသား အပြောင်းအလဲတို့ ဆက်နွှယ်ပုံကို ဖော်ပြသည့် စာရင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

သက်ထွန်းဦး

mgyoe.com

SAMPLE BOOK

ဤရှင်းတမ်း သုံးခုက သင်၏ကုမ္ပဏီ မည်သည့် အနေအထား
တွင် ရှိနေသည်ကို နားလည် သဘောပေါက်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ အခြေခံ ဥပဒေသများ

အဘယ်ကြောင့် ထုတ်ဝေသူတစ်ဦးက General Electric ကုမ္ပဏီ ဥက္ကဋ္ဌ Jack Welch ရေးသား ထုတ်ဝေမည့် ၎င်း၏ ဘဝတက်လမ်း စာအုပ်အတွက် စရန်ငွေ ဒေါ်လာ ၇ သန်းကို ရက်ရက်ရောရော ထုတ်ပေးခဲ့ပါသနည်း။ What CEO Wants You to Know နှင့် အခြားသော စာအုပ်များကို ရေးသားခဲ့သူ Dallas အခြေစိုက် စီးပွားရေး အကြံပေး Ram Charan က Welch ၏ စွမ်းရည်မှာ လွန်စွာ ရှုပ်ထွေးသည့် ကိစ္စများကို အနှစ်ထုတ်ကာ ဖြေရှင်းတတ်သည်။ ကမ္ဘာ့အနှံ့အပြားတွင် ပြန့်ကြဲနေသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ရိုးစင်းသည့် လမ်းထောင့်မှ စတိုးဆိုင်ကဲ့သို့ စဉ်းစားဖြေရှင်းလေ့ရှိသည်ဟု ဖြေကြားခဲ့သည်။

တော်သင့်သော ဘဏ္ဍာရေး အတတ်ပညာနှင့် ကျယ်ပြောသည့် လုပ်ငန်းအမြင်ကို ပေါင်းစည်းလိုက်ခြင်းဖြင့် မည်မျှ ကြီးကျယ်သည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပါစေ၊ မည်မျှဝေးကွာသည့်နေရာတွင်ဖြစ်ပါစေ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်သည်ဟု Charan က ခံယူထားသည်။ အမှန်ကို ဆင်ခြင်